

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Karla Černína, Ph.D ve věci

žalobců:

a) **Svaz vodovodů a kanalizací Jihlavsko**, IČO: 48460915
sídlem Žižkova 1867/93, Jihlava

zastoupený advokátem JUDr. Oldřichem Chudobou
sídlem Při trati 1084/12, Praha

b) **obec Vysoké Studnice**
sídlem Vysoké Studnice 122, Vysoké Studnice

zastoupená advokátem Mgr. Petrem Šmídem
sídlem Dvořákova 1927/5, Jihlava

c) **městys Luka nad Jihlavou**
sídlem 1. máje 76, Luka nad Jihlavou

d) **obec Kozlov**
sídlem Kozlov 68, Kozlov

e) **obec Bítovčice**
sídlem Bítovčice 124

všichni zastoupeni advokátkou JUDr. Boženou Zmátlovou
sídlem Dvořákova 1927/5, Jihlava

proti

žalovanému:

Krajský úřad Kraje Vysočina
sídlem Žižkova 93, Jihlava

za účasti osoby zúčastněné na řízení:

obec Velký Beranov
sídlem Velký Beranov 58, Velký Beranov

o žalobách všech žalobců proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 11. 2021, č. j. KUJI 98835/2021,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 5. 11. 2021, č. j. KUJI 98835/2021, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci a) na náhradě nákladů řízení částku 37 725,40 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Oldřicha Chudoby, advokáta.
- III. Žalovaný je povinen do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci b) na náhradě nákladů řízení částku 52 758 Kč k rukám jeho zástupce Mgr. Petra Šmída, advokáta.
- IV. Žalovaný je povinen do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit každému z žalobců c), d) a e) na náhradě nákladů řízení částku 35 847 Kč. Souhrnnou částku ve výši 107 541 Kč uhradí žalovaný k rukám jejich zástupkyně JUDr. Boženy Zmátlové, advokátky.
- V. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Předmětem přezkumu v projednávané věci je nesouhlas žalobců se způsobem, jakým žalovaný rozhodl spor vzešlý z veřejnoprávní smlouvy mezi žalobci týkající se majetkového vypořádání při ukončení členství žalobců b) - e) po jejich vystoupení z žalobce a) (dále též jen „SVAK“), který je dobrovolným svazkem obcí. K vystoupení došlo k 1. 1. 2015.
2. Žalobci b) až e) (společně dále jen „navrhovatelé“) se společným návrhem podaným dne 14. 1. 2019 domáhali, aby žalovaný v rámci majetkového vypořádání jejich účasti ve SVAK rozhodl, že jsou spoluvlastníky vodohospodářského majetku a přikázal žalobci a) jim tento vodohospodářský majetek předat. Konkrétně šlo o *výtlačný řad Luka nad Jihlavou, přívodní řad V. Beranov – Luka nad Jihlavou, studny (vrty) Rytířsko, napojovací a svodné řady z prameniště, odkyselovací stanici, vodojem, odradonovací stanici s veškerými součástmi a příslušenstvím*. Dále navrhovali, aby žalovaný uložil žalobci a) povinnost vydat originály majetkové a provozní evidence a dokumentace k vodohospodářskému majetku.
3. Žalovaný poté, co přibral za účastníka správního řízení též osobu zúčastněnou na řízení, vydal rozhodnutí ze dne 5. 11. 2021, č. j. KUJI 98835/2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), obsahující následující výroky:
 - I. *Do výlučného vlastnictví obce Bítovčice [...] se dnem právní moci tohoto rozhodnutí přikazuje Úsek označený v situačním plánu světle hnědou barvou: Vodovodní přívodní řad VDJ Luka Starý – Bítovčice. Účinky tohoto výroku nastávají prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po dni, kdy tento výrok nabyde právní moci.*
 - II. *Do výlučného vlastnictví obce Vysoké Studnice [...] se dnem právní moci tohoto rozhodnutí přikazuje Úsek označený v situačním plánu černou barvou: Vodovodní řad VDJ Luka Starý – VDJ Vysoké Studnice včetně VDJ Vysoké Studnice. Účinky tohoto výroku nastávají*

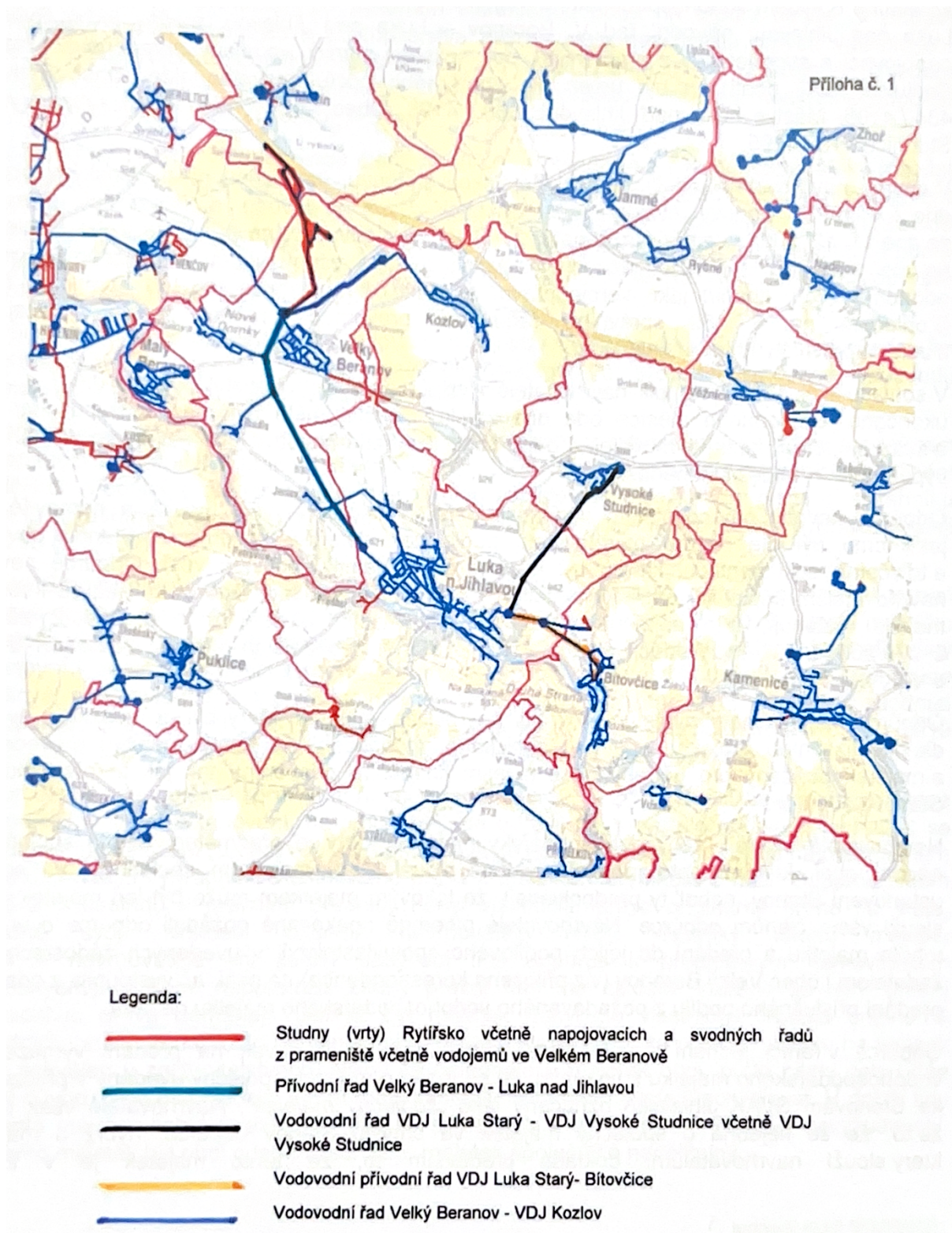
prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po dni, kdy tento výrok nabyde právní moci.

- III. *Do podílového spoluvlastnictví obce Velký Beranov [...], městyse Luka nad Jihlavou [...], obce Bítovčice [...] a obce Vysoké Studnice [...] se dnem právní moci tohoto rozhodnutí přikazuje Úsek označený v situačním plánu zelenou barvou: Přívodní řad Velký Beranov – Luka nad Jihlavou, a to ve spoluvlastnickém podílu: obec Velký Beranov 320/1.243, městys Luka nad Jihlavou 2.833/4.972, obec Bítovčice 223/2.486 a obec Vysoké Studnice 413/4.972. Účinky tohoto výroku nastávají prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po dni, kdy tento výrok nabyde právní moci.*
- IV. *Společný návrh městyse Luka nad Jihlavou, obce Kozlov, obce Vysoké Studnice a obce Bítovčice se v části řízení o přikázání do vlastnictví Úseku označeného v situačním plánu modrou barvou: Vodovodní řad Velký Beranov – VDJ Kozlov, z a m í t á.*
 - I. *Do podílového spoluvlastnictví obce Velký Beranov [...], obce Kozlov [...], městyse Luka nad Jihlavou [...], obce Bítovčice [...] a obce Vysoké Studnice [...] se dnem právní moci tohoto rozhodnutí přikazuje Úsek označený v situačním plánu červenou barvou: Studny Rytířsko včetně napojovacích a svodných řadů z prameniště a včetně vodojemů ve Velkém Beranově a technologie, a to ve spoluvlastnickém podílu: obec Velký Beranov 1.280/5.427, obec Kozlov 455/5.427, městys Luka nad Jihlavou 2.833/5.427, obec Bítovčice 446/5.427 a obec Vysoké Studnice 413/5.427. Účinky tohoto výroku nastávají prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po dni, kdy tento výrok nabyde právní moci.*
 - II. *Společný návrh městyse Luka nad Jihlavou, obce Kozlov, obce Vysoké Studnice a obce Bítovčice o deklaratorním určení spoluvlastnického práva k vodohospodářskému majetku s e z a m í t á.*
 - III. *Společný návrh městyse Luka nad Jihlavou, obce Kozlov, obce Vysoké Studnice a obce Bítovčice na určení povinnosti Svazu vodovodů a kanalizací Jihlavsko vydat originály majetkové a provozní evidence výše uvedených vodovodů a kanalizací s e z a m í t á.*
 - IV. *Svaz vodovodů a kanalizací Jihlavsko, svazek obcí se sídlem Žižkova 93, 586 01 Jihlava, IČO 484 60 915 je povinen uhradit městysi Luka nad Jihlavou [...] na náhradu nákladů řízení za zaplacený správní poplatek částku ve výši 2.000 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Žádnému z ostatních účastníků řízení se náhrada nákladů řízení nepřiznává.*
4. *Soud na tomto místě poznamenává, že jednotlivé výroky napadeného rozhodnutí (jak je patrné shora) jsou zjevnou chybou v psaní duplicitně číslované. K vyloučení pochybností proto soud uvádí, že v textu rozsudku bude jednotlivé výroky označovat římskými číslicemi I až VIII v pořadí, v jakém jsou uvedeny v napadeném rozhodnutí, tj. I, II, III, IV, V (namísto duplicitní I), VI (namísto duplicitní II), VII (namísto duplicitní III) a VIII (namísto duplicitní IV).*
5. *Dále je třeba poznamenat, že Ministerstvo vnitra k odvolání žalobce b) zrušilo rozhodnutím ze dne 31. 1. 2022, č. j. MV-134530-16/ODK-2021, výrok VIII napadeného rozhodnutí. Žalovaný rozhodl o nákladech řízení znovu rozhodnutím ze dne 19. 4. 2022, č. j. KUJI 34893/2022. I toto rozhodnutí zrušilo Ministerstvo vnitra k odvolání žalobce b), a to rozhodnutím ze dne 20. 6. 2022, č. j. MV-134530-23/ODK-2021. Žalovaný proto vydal další v pořadí již třetí rozhodnutí o nákladech řízení ze dne 11. 10. 2022, č. j. KUJI 85471/2022. Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 2. 1. 2023 odvolání proti naposledy uvedenému*

rozhodnutí žalovaného zamítlo pro nepřípustnost. Žalobce b) se samostatně podanou žalobou ze dne 9. 12. 2022 domáhal zrušení výroku VIII napadeného rozhodnutí a současně s tím i rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 4. 2022, č. j. KUJI 34893/2022, a ze dne 11. 10. 2022, č. j. KUJI 85471/2022 (tato dvě rozhodnutí společně dále jen „rozhodnutí žalovaného o nákladech“).

6. Jednotlivé žaloby podané postupně účastníky dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) směřovaly proti témuž napadenému rozhodnutí a souvisejícím rozhodnutím žalovaného o nákladech. Soud proto spojil řízení o všech čtyřech žalobách ke společnému projednání dle § 39 odst. 1 s. ř. s. (usnesení soudu ze dne 3. 2. 2022, č. j. 30 A 154/2021-498, a ze dne 4. 4. 2023, č. j. 30 A 101/2022-116). S žalobci, kteří v jednotlivých řízeních vystupovali jako osoby zúčastněné na řízení, soud dále jednal již jen jako s žalobci.

7. Součástí výroku napadeného rozhodnutí je též situační plánek označující barevně shora vodovodní řady a vodohospodářský majetek uvedené ve výroku (viz níže).

Postup soudu

8. Krajský soud věc projednal a rozsudkem ze dne 30. 8. 2023, čj. 30 A 154/2021-548 (dále jen „předchozí rozsudek“) rozhodl o žalobách proti napadenému rozhodnutí a dvěma

rozhodnutím žalovaného o nákladech. Všechna tři rozhodnutí žalovaného soud zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Žalovanému soud vytkl, že si neujasní, co je předmětem řízení, resp. čeho se jednotliví navrhovatelé, tj. žalobci b) až e) i osoba zúčastněná na řízení domáhali. Dále shledal soud napadené rozhodnutí nezákonným z toho důvodu, že žalovaný rozhodl o návrzích konstitutivním výrokem, ačkoliv k majetkovému vypořádání účasti obcí ve SVAK může podle judikatury NSS a podle stanov dojít pouze dohodou (dohodami) mezi SVAK a vystoupivšími obcemi. Již z tohoto důvodu nemohlo napadené rozhodnutí v soudním přezkumu obstát. Důvodnou naopak neshledal soud námitku SVAK, podle níž je žalovaný ve věci podjatý. Pokud jde o dvě rozhodnutí žalovaného o nákladech (ze dne 11. 10. 2022, č. j. KUJI 85471/2022, a ze dne 19. 4. 2022, č. j. KUJI 34893/2022), soud je zrušil primárně proto, že byla vydána v rozporu s překážkou věci pravomocně rozhodnuté.

9. Proti předchozímu rozsudku podali kasační stížnosti všichni žalobci. Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) rozsudkem ze dne 8. 11. 2024, čj. 5 As 235/2023-156, zrušil ve výrocích I, III, IV, V a VI. Zamítl pouze kasační stížnost SVAK v rozsahu směřujícím proti výroku II předchozího rozsudku, kterým krajský soud zrušil dvě rozhodnutí žalovaného o nákladech řízení.
10. NSS zkorigoval názor krajského soudu na způsob vypořádání majetku SVAK při vystoupení obcí ze svazku (srov. body 25 až 30 cit. rozsudku NSS). Konstatoval přitom, že uzavření dohody o vypořádání majetku podle čl. 12.4 stanov SVAK se uplatní pouze v případě majetku ve vlastnictví SVAK. Pokud SVAK takovou dohodu neuzavře, mohou se obce domáhat nahrazení prohlášení vůle SVAK k uzavření takové dohody. V případě majetku ve vlastnictví obcí se však musí obce domáhat vydání (vyklizení) majetku podle čl. 12.6 stanov SVAK. Chybný názor vyjádřený v předchozím rozsudku krajského soudu však NSS neshledal důvodem pro jeho zrušení. Klíčové podle NSS je, že žalovaný rozhodl konstitutivním výrokem, jimiž mělo vzniknout vlastnické právo obcí k jednotlivým částem vodohospodářského majetku, k čemuž ovšem nemá žalovaný pravomoc. Důvodem zrušení většiny výroků předchozího rozsudku krajského soudu se tak stala skutečnost, že se krajský soud podle NSS nevypořádal s žalobními námitkami SVAK. V prvé řadě jde o otázku, co je to „*společné zařízení vodovodů a kanalizací, jehož seznam je uveden v příloze č. 2 stanov*“, a o otázku promlčení práva na vrácení vodohospodářského majetku (body 31 až 36 cit. rozsudku NSS). NSS proto uložil krajskému soudu, aby se vypořádal s žalobními námitkami SVAK *ohledně povahy sporného majetku a související námitkou promlčení*. (bod 45).
11. Klíčové okolnosti a závěry, které jsou určující pro další postup soudu, lze tedy shrnout takto:
 - a) Předmětem přezkumu je nyní pouze meritorní rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 11. 2021, č. j. KUJI 98835/2021, neboť výrok II předchozího rozsudku krajského soudu, jímž byla zrušena dvě nákladová rozhodnutí ze dne 11. 10. 2022 a ze dne 19. 4. 2022, nebyl zrušujícím rozsudkem NSS dotčen. Žalobou žalobce b) proti rozhodnutím žalovaného o nákladech řízení se tedy soud nebude dále zabývat.
 - b) NSS aproboval závěry vyslovené v předchozím rozsudku krajského soudu, pokud jde o vadný postup žalovaného spočívající v neurčitosti (nevyjasnění) předmětu řízení a nepřípustnost konstitutivních výroků napadeného rozhodnutí zakládajících vlastnické právo obcí.
 - c) NSS zkorigoval právní názor krajského soudu na to, za jakých podmínek může žalovaný rozhodovat o návrzích obcí deklaratorním výrokem a kdy se má obce domáhat nahrazení

prohlášení vůle SVAK k uzavření dohody o majetkovém vypořádání. Jako správný však aproboval NSS závěr, že napadené rozhodnutí je vadné z toho důvodu, že žalovaný rozhodl *konstitutivním rozhodnutím*. Soud je těmito právními názory vázán.

- d) NSS uložil krajskému soudu zabývat se námitkou SVAK o povaze sporného majetku a související námitkou promlčení. Soud se bude věnovat vypořádání těchto námitk, avšak pokud jde o zbylé námitky nemá důvod se odchýlit od závěrů dříve vyslovených v předcházejícím rozsudku, a proto jejich vypořádání přejímá do odůvodnění tohoto rozsudku.

Žaloba a další vyjádření SVAK

12. SVAK se žalobou podanou dne 23. 12. 2021 domáhá zrušení výroků I, II, III, V a VIII napadeného rozhodnutí.
13. Vodohospodářský majetek uvedený ve výrocích I, III a V napadeného rozhodnutí tvoří podle SVAK společný infrastrukturní majetek uvedený v příloze č. 2 Stanov SVAK, který je součástí páteřních rozvodných řadu Jihlavské vodárenské soustavy. Tento majetek nabyt SVAK v rámci privatizace a dle čl. 12.6 Stanov SVAK zůstává vždy ve vlastnictví SVAK, i pokud se nachází na území vystupující obce. Na vystoupivší obec se nepřevádí ani podíl na společném infrastrukturním majetku. To dokládá i způsob privatizace dotčeného společného vodohospodářského majetku. Výklad žalovaného, podle něhož je znakem společného majetku skutečnost, že slouží více členským obcím je v rozporu se zněním stanov SVAK z roku 2001. Správná není rovněž úvaha žalovaného, podle níž se neuplatní dodatek č. 2 stanov, jelikož nedošlo k aktualizaci přílohy č. 2 stanov SVAK. Stanovy neobsahují povinnost pravidelně aktualizovat přílohu č. 2 stanov. Není pravdou ani to, že by vymezení společného infrastrukturního majetku v příloze č. 2 stanov bylo obecné, neurčité a vágní. Údaje zde uvedené umožňují jednoznačnou identifikaci a nezaměnitelnost vodohospodářského majetku. Skutečnost, že majetek uvedený ve výrocích I, III a V napadeného rozhodnutí tvořil v době vystoupení navrhovatelů a osoby zúčastněné na řízení ze SVAK společný infrastrukturní majetek je mezi účastníky řízení nesporná. Stanovy SVAK jsou při rozhodování o majetkovém vypořádání závazné, a žalovaný proto měl postupovat podle jejich obsahu. K odlišnému řešení nedává prostor ani judikatura správních soudů. Navrhovatelé ani osoba zúčastněná na řízení nemají na základě stanov ani zákona nárok na to, aby jim bylo přiznáno vlastnictví či spoluvlastnictví společného infrastrukturního majetku.
14. Dále SVAK vytýká žalovanému, že povahu společného infrastrukturního majetku neposuzoval podle stavu ke dni zániku členství žalobců a osoby zúčastněné na řízení ze svazku. Na tomto principu je mechanismus vystoupení členské obce ze SVAK obecně založen, neboť má vypořádávat majetkové a finanční aspekty mezi stranami právě ke dni zániku takového členství. Žalovaný nelogicky vycházel ze stavu k okamžiku svého rozhodování. Pochybil tedy, pokud společný infrastrukturní majetek přikázal do vlastnictví navrhovatelů a osoby zúčastněné na řízení, resp. do jejich spoluvlastnictví. Návrh měl být již z tohoto důvodu zamítnut.
15. Pokud jde o vodohospodářský majetek přikázaný výrokem II napadeného rozhodnutí do výlučného vlastnictví žalobce b), namítá SVAK, že vůbec nebyl předmětem návrhu na zahájení správního řízení. Až později byl zřejmě do návrhu dodatečně doplněn.

16. Žalobce b) mohl dotčený majetek nabýt na základě smlouvy o majetkovém a finančním vypořádání, jejíž návrh mu SVAK předložil, ale žalobce b) ho odmítl. Žalobce b) se majetku nedomáhal ani prostřednictvím návrhu ve správním řízení (v této či jiné věci). Dle SVAK proto došlo k promlčení nároku na vydání dotčeného majetku žalobci b). SVAK v průběhu správního řízení namítl promlčení, avšak žalovaný námitku důvodnou neshledal. SVAK nesouhlasí se závěry žalovaného, které se opírají o rozsudek soudu ze dne 23. 6. 2021, čj. 31 A 120/2019-404. Nároky vznikají již na základě stanov SVAK, a napadené rozhodnutí proto nemá konstitutivní povahu. K vypořádání majetku může dojít podle stanov SVAK pouze na základě smlouvy o majetkovém a finančním vypořádání. Ze stanov tak přímo plyne právo a tomu odpovídající povinnost obou stran uzavřít smlouvu o majetkovém a finančním vypořádání. Pokud k uzavření smlouvy nedojde, resp. některá ze stran odmítne smlouvu uzavřít, má druhá strana právo domáhat se nahrazení projevu vůle s uzavřením smlouvy. Nahrazení projevu vůle se dá domáhat ve sporném řízení správním dle § 141 správního řádu. Krajský úřad nemůže rozhodnout konstitutivně o určení vlastnického práva obce, neboť mu k tomu chybí konkrétní zákonné zmocnění. Nárok na uzavření smlouvy není vlastnickým právem. Zatímco vlastnické právo k majetkovému podílu se nepromlčuje, nárok na vypořádání v souvislosti s ukončením členství ve SVAK nepochybně ano.
17. SVAK dále namítá procesní pochybení žalovaného. Osoba zúčastněná na řízení byla přibrána za účastníka řízení na základě výzvy žalovaného a v rozporu s § 141 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalovaný dále pochybil tím, že vybočil z rámce daného podaným návrhem. Navrhovatelé se domáhali předání majetku do spoluvlastnictví v určených spoluvlastnických podílech, avšak žalovaný namísto toho majetek přikázal do výlučného vlastnictví pouze některé z obcí, jiný majetek do spoluvlastnictví v podílech, kterých se navrhovatelé nedožadovaly. Předmětem řízení vymezeným v návrhu je správní orgán vázán a pouze o něm, a o ničem jiném, je oprávněn v celém rozsahu rozhodnout. Předmětem návrhu navíc nebyl majetek uvedený ve výroku II a IV napadeného rozhodnutí, který byl zřejmě až v průběhu řízení doplněn do situační mapky předložené navrhovateli. SVAK nebyl o rozšíření předmětu řízení vyrozuměn, a proto se k v tomto rozsahu nemohl vyjádřit a uplatnit obranu.
18. Konečně SVAK namítá nesprávné vypořádání námitek podjatosti, které v průběhu správního řízení uplatnil. Týkaly se jednak konkrétní úřední osoby, jež se podílela na projednání a rozhodnutí věci, a dále systémové podjatosti žalovaného jako celku.

Žaloby a další vyjádření žalobce b)

19. Žalobce b) se žalobou podanou dne 9. 12. 2022 domáhá zrušení výroků IV, VII, a částí výroků III a V, kterými žalovaný přikázal spoluvlastnický podíl osobě zúčastněné na řízení.
20. Zamítavý výrok IV týkající se vydání *Vodovodního řadu Velký Beranov – VDJ Kozlov* odůvodnil žalovaný skutečností, že v minulosti byl již tento majetek vydán osobě zúčastněné na řízení v souvislosti s jejím vystoupením ze SVAK. Jelikož návrh směřoval proti SVAK, nemohl žalovaný tento majetek odejmout osobě zúčastněné na řízení. Osoba zúčastněná na řízení sdělila ve stanovisku ze dne 19. 1. 2020, že i ona žádá o *vydání předmětného majetku v případě, že by byl výše uvedený majetek vydán*. Podle žalobce a) je takový úkon podmíněný a nelze k němu přihlížet. Stanovisko je rovněž neurčité, neboť nelze zjistit, o jaký majetek osoba zúčastněná na řízení konkrétně usiluje. Postup žalovaného není konzistentní, pokud výrokem IV zamítl návrh s odůvodněním, že předmětný majetek byl vydán osobě zúčastněné na řízení. Zároveň ale osobu zúčastněnou na řízení přibral do řízení jako

účastníka a přikázal jí spoluvlastnický podíl na ostatních částech majetku, čímž se odchýlil se od podaného návrhu. Nadto poznamenal žalobce b), že smlouvu mezi SVAK a osobou zúčastněnou na řízení o majetkovém vypořádání ze dne 12. 9. 2017 neschválilo Zastupitelstvo obce Velký Beranov. Žalovaný se s touto námitkou, kterou uplatnil již ve správním řízení, nevypořádal.

21. Ohledně výroku VII napadeného rozhodnutí nesouhlasí žalobce b) s názorem žalovaného, že o vydání majetkové a provozní evidence lze rozhodnout až po právní moci rozhodnutí o přikázání majetku do vlastnictví navrhovatelů. Zamítnutí návrhu pro předčasnost je ukázkou přepjatého formalismu.
22. K výrokům III a V napadeného rozhodnutí žalobce b) namítl, že stanovisko osoby zúčastněné na řízení, jímž požádala o vydání majetku, je neurčité a nelze k němu přihlížet. Žalovaný jí přiznal majetek, o který sama nežádala.
23. K žalobě SVAK žalobce b) navrhl její zamítnutí. Uvedl, že majetek, jenž byl předmětem návrhu, nenaplnuje znaky společného majetku, jak jej definují statuty SVAK. Ani jedna ze současných členských obcí SVAK již dotčený majetek nevyužívá. Nesouhlasí s tvrzením, že společný majetek byl řádně vymezen v příloze č. 2 stanov SVAK upravené dodatkem č. 2, ani s tím, že došlo k promlčení jeho nároku. Ohledně majetku uvedeného ve výroku II napadeného rozhodnutí navrhovatelé učinili tento majetek předmětem sporného řízení podáním ze dne 9. 10. 2020 a SVAK se s ním mohl seznámit a vyjádřit se k němu. To platí i o majetku uvedeném ve výroku IV napadeného rozhodnutí. SVAK se k němu mohl vyjádřit v okamžiku, kdy mu žalovaný zaslal oznámení o přistoupení osoby zúčastněné na řízení jako účastníka správního řízení.

Žaloba žalobců c) až e)

24. Žalobci c) až e) se žalobou podanou dne 2. 1. 2022 domáhají zrušení výroků IV, VII, a částmi výroků III a V, kterými žalovaný přikázal spoluvlastnický podíl osobě zúčastněné na řízení.
25. Namítají v první řadě, že se žalovaný neřídil závěry, jež soud vyslovil např. v rozsudku ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 A 54/2014 (míněn zjevně rozsudek č. j. 29 A 54/2014-314) a v navazujících rozhodnutích. Napadené rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné a nepředvídatelné. Rovněž bylo dotčeno legitimní očekávání žalobců v to, že žalovaný bude postupovat podle podaného návrhu. Osoba zúčastněná na řízení se totiž rozhodla uspořádat vztahy se SVAK již smlouvou o majetkovém a finančním uspořádáním z roku 2017.
26. Ostatní uplatněné námitky se obsahově shodují s námitkami uplatněnými žalobcem b) (viz body 20 až 22 tohoto rozsudku).

Vyjádření žalovaného

27. Žalovaný ve vyjádřeních k žalobám odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl žaloby zamítnout.

Doplňující vyjádření účastníků

28. Po zrušení předchozího rozsudku soudu, doplnili účastníci svá stanoviska o další písemná podání. Žalobci b) až e) mají za to, že není na místě rušit napadené rozhodnutí v plném rozsahu, jak to namítá SVAK. Judikatura dospěla k závěru, že o vrácení majetku nelze rozhodnout cestou výroku o přikázání věci, jako v daném případě. Je však třeba řádně poměřit změnu této judikatury ve vztahu k právům obcí nabytým v dobré víře ve správnost

napadeného rozhodnutí. V tomto ohledu žalující obce nesouhlasí se závěry NSS. Zrušení napadeného rozhodnutí by bylo přepjatým formalismem. Pokud bude napadené rozhodnutí zrušeno, bude obcím dále znemožněno hospodařit se svým majetkem a starat se o něj, a těžit z toho budou osoby, které ho využívají neoprávněně, berou z něj užitky, aniž by do majetku investovaly. Žalujícím obcím by byla upřena spravedlnost.

29. Všechny žalující obce dále zpochybňují, že SVAK vůbec nabyl sporný vodohospodářský majetek do svého vlastnictví v privatizaci, namítají neplatnost dohody uzavřené mezi FNM a SVAK, nesouhlasí s tím, že sporný majetek je společným majetkem dle stanov SVAK a namítají také, že nárok obce na vrácení majetku se nepromlčuje, neboť jde o nárok vyplývající z vlastnického práva obcí. Tuto argumentaci soud rozvede níže při vypořádání příslušných námitek.

Splnění procesních podmínek

30. Soud ověřil, že všechny žaloby byly podány včas, osobami k tomu oprávněnými a obsahují všechny formální náležitosti. Ohledně včasnosti žaloby podané žalobcem b) dne 9. 12. 2022 proti nákladovému výroku napadeného rozhodnutí odkazuje soud na rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2017, č. j. 7 Afs 251/2016-43, bod 47.
31. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).

Ústní jednání

32. Během ústního jednání setrvali účastníci na svých stanoviscích.
33. SVAK setrval na podané žalobě. Předmětem sporu je společný vodohospodářský majetek ve vlastnictví SVAK, tzv. skupinový vodovod, jakožto část páteřní okresní vodárenské soustavy, která historicky sloužila více obcím. Návrh na vydání tohoto majetku měl být zamítnut, jelikož jde o společný majetek, který slouží více obcím a je tak označený i v příloze stanov. Výklad, k němuž dospěl žalovaný, je nesprávný. Účel a funkci společného vodovodu je třeba posuzovat ke dni vystoupení navrhovatelů ze SVAK. Historicky stanovy uváděly, že společný je majetek, který slouží více obcím, nikoliv jen členským obcím. K privatizaci skupinového vodovodu do vlastnictví SVAK došlo z důvodu, aby celý tento majetek připadl do vlastnictví jednoho subjektu a nedocházelo k tříštění vlastnického práva a aby byla zajištěna cenová solidarita, tak aby byly platby u všech odběratelů podobné. SVAK by tento majetek získal, i kdyby navrhovatelé na počátku nevstoupily do SVAK. Druhým důvodem, proč návrhu nelze vyhovět, je promlčení uplatněného nároku. Podle SVAK není tato námitka nemravná. SVAK nemá za cíl bránit obcím ve výkonu jejich práv. Po vystoupení obcí plnil své povinnosti, byl aktivní a snažil se předložit návrhy smluv o vypořádání. Obce zůstaly pasivní. SVAK má za to, že nelze vydat obcím část páteřního vodovodu. SVAK se neopírá jen o znění stanov, ale i o účel toho, jakým způsobem byla provedena privatizace tohoto majetku. Smyslem bylo zabránit tříštění vlastnické struktury páteřního vodovodu, aby mohla být zachována solidární cena pro odběratele ve všech částech tohoto vodovodu. S ohledem na rozsah sporného majetku má za to, že by obce samostatně nezajistily provoz zařízení. Obce by ani ekonomicky nedokázaly provoz zajistit.

34. Žalobce b) má za to, že SVAK všemi možnými způsoby brání obcím v tom, aby se domohly svého majetku. Připomenul, že její žaloba směřuje proti napadenému rozhodnutí v části, v níž byl přikázán majetek osobě zúčastněné na řízení (Velký Beranov). Pokud jde o povahu společného majetku, zdůraznil, že SVAK se ani v průběhu členství obcí k majetku nechoval jako k vlastnímu majetku. Jeho opravy a obnovu prováděl z finančních prostředků určených na rozvoj a údržbu majetku na území navrhovatelů. Zařazení sporného majetku do přílohy stanov vymezující společný majetek je podle žalobce b) nepřesné a nezákonné, neboť nebylo projednáno na zastupitelstvech obcí a nebylo zveřejněno na úředních deskách. Podstatné je, že v současné době žádná ze členských obcí skupinový vodovod nevyužívá. SVAK tedy ve vztahu k tomuto majetku nemůže naplňovat svůj účel, kterým je pomoc obcím při zajišťování provozu vodovodní a kanalizační sítě. Námitka promlčení je nedůvodná, neboť předmětem rozhodování je vlastnické právo, které se nepromlčuje. Obce původně vycházely z toho, že předmětem sporu je jejich vlastnické právo, které se nepromlčuje, a až v důsledku změny judikatury po 10 letech vyplynulo, že vrácení majetku se lze domoci pouze uzavřením smlouvy o majetkovém vypořádání. V důsledku změny judikatury je uplatnění námítky promlčení v rozporu s dobrými mravy. Navrhl zrušení napadeného rozhodnutí pouze v části, která se týká vydání majetku osobě zúčastněné na řízení. Žaloba SVAK je podle něj nedůvodná. Názor NSS na formulování výroku má žalobce b) za formalistický. Pokud jde o změnu návrhu, k němuž došlo podáním navrhovatelů ze dne 9. 10. 2020, má žalobce b) za to, že tento návrh byl podán více než jeden rok před vydáním napadeného rozhodnutí, a SVAK se s ním tedy mohl seznámit z obsahu správního spisu, neboť byl vyzván k seznámení se s podklady řízení.
35. Žalobci c) až e) se ztotožnili s názorem žalobce b). Uvedli, že obce nabyly vlastnické právo k vodovodu *ex lege* podle zákona č. 172/1991 Sb. a k jeho privatizaci nemohlo dojít. Vlastní privatizace proběhla tak, že holé majetky přešly na obce a veškeré technické vybavení nezbytné k provozu přešlo na VAS. V této společnosti měly obce akcie, které ale následně získal SVAK. Společný majetek, je ve stanovách vymezen různě, ale podstatné je, že podle stanov muselo se zařazením majetku do přílohy č. 2 vyslovit souhlas zastupitelstvo příslušné obce. Občané vybudovali majetek v akcích Z, nemohl být proto předmětem privatizace a je ve vlastnictví obcí. Obec Velký Beranov (osoba zúčastněná na řízení) přijala od SVAKU sama vodojem, který je ve spoluvlastnictví obcí, a o svá práva se dále nebrala, přesto se ke sporu připojila na základě zásahu žalovaného, nicméně je zcela pasivní a nechává vše na postupu žalovaného. Žalující obce (navrhovatelé) jsou schopny v zájmu svých občanů skupinový vodovod společně provozovat. SVAK postupoval při vymezení společného majetku v příloze č. 2 stanov jednostranně a v rozporu s požadavkem, že vymezení majetku jako společného vyžaduje souhlas zastupitelstva příslušné obce. SVAK vymezuje společný majetek svévolně. Sporný společný majetek byl navíc po celou dobu financován z prostředků, které byly určeny na rozvoj a údržbu vodohospodářského majetku v obcích. Po vystoupení obcí ze SVAK jim byl předložen návrh vypořádání, který byl pro obce nepřijatelný.
36. Žalovaný uvedl, že si je vědom změn judikatury, ale má za to, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné a soud by se měl vyjádřit ke všem námitkám, protože jsou podstatné i pro jeho další postup. Pokud jde o vymezení sporného majetku, poukázal na situační plánec, který je součástí výroku napadeného rozhodnutí a přehledně vymezuje, o čem žalovaný rozhodl.

37. K dotazům soudu následně přítomní starostové a zástupci žalujících obcí uvedli, že již provedli analýzu, zda lze samostatně provozovat skupinový vodovod. Jsou schopny provoz soustavy zajistit, přičemž Luka nad Jihlavou a Bítovčice si udělaly průzkum dostupných zdrojů vody a mají připravené i záložní zdroje. Zvažují více modelů provozu, přičemž v úvahu přichází např. provozování prostřednictvím subjektu, který obce samy založí, anebo i prostřednictvím VAS, pokud podá výhodnou nabídku. V případě vydání skupinového vodovodu obcím, by mělo dojít k uzavření smlouvy o provozně souvisejících vodovodech mezi SVAK a obcemi.
38. Starostka obce Kozlov k otázce definování společného majetku zdůraznila, že SVAK trvá na tom, že společný majetek nemůže být vydán, pokud slouží více než jedné obci. Avšak mezi společný majetek nezařadil větev vodovodu, která vede z vodojemu Velký Beranov na vodojem Velký Beranov (2 x 250 m³) a odtud do Kozlova. Nezařadil tak do společného majetku větev, kterou vede voda pro obec Kozlov a pro obec Velký Beranov. Když se Velký Beranov rozhodl po vystoupení přistoupit na podmínky SVAK, tak mu byla vydána do vlastnictví i tato větev a vodojem, ze kterého vede veškerá voda pro obec Kozlov. Obec Kozlov je tak v situaci, že do ní poteče voda větví, která byla vydána obci Velký Beranov a přes vodojem, který byl vydán obci Velký Beranov.
39. Soud během jednání vyslechl jako svědka místostarostu obce Bítovčice, který popsal zejména způsob vzniku některých částí tzv. skupinového vodovodu. Osobně pomáhal v akci Z při výstavbě bítovčického vodojemu a přívodního řadu z něj do obce. Vybudování organizoval MNV Luka nad Jihlavou, který stavbu financoval. Pod MNV Luka nad Jihlavou v té době spadala i obec Bítovčice. Po vybudování vodovodu se platilo vodné, ale neví, které organizaci. Neví ani, kdo prováděl na skupinovém vodovodu opravy. Neví o tom, že by byl označen sporný majetek jako společný majetek již v době, kdy vznikl SVAK. Na jednání o majetkovém vypořádání po vystoupení obce Bítovčice ze SVAK se aktivně nepodílel. Na Zastupitelstvu obce Bítovčice projednávali návrh SVAK na majetkové a finanční vypořádání. Zdálo se jim ale, že navrhované finanční vyrovnání je nízké. Jednali o tom opakovaně. O tom, že by obec Bítovčice připravovala vlastní návrh, neví. Současný stav vodovodů v obci nemá obec zmapovaný, vychází z map předložených od SVAK.
40. Soud dále provedl během jednání dokazování písemnostmi, které soudu předložili účastníci. Šlo o dodatek privatizačního projektu ze dne 10. 8. 1993 (č.l. 267 soudního spisu), dopis SVAK obcím ze dne 16. 9. 2002 (č.l. 651 soudního spisu), rozhodnutí ONV o povolení stavby ze dne 23. 6. 1982, č.j. vod 791/83-233/1-Dv, kolaudační rozhodnutí ze dne 7. 8. 1987, č. j. Vod. 2242/86-233.1_Mi, protokol o místním šetření ze dne 28. 7. 1987, protokol o závěrečném hodnocení dokončené stavby akce Z ze dne 30. 12. 1987 a stanovisko SBČS k tomuto závěrečnému hodnocení na č.l. 477 až 481 soudního spisu), usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 22. 1. 2001, čj. 50 Cm 38/2000-7 (č.l. 641 soudního spisu), a obsahem údajů zapsaných v obchodním rejstříku ke státnímu podniku Jihomoravské vodovody a kanalizace (č.l. 643 a 645 soudního spisu). Z obsahu správního spisu provedl soud dokazování inventární kartou vodohospodářského majetku, vyhotovené dne 1. 10. 1987, číslo dokladu HS 16/87, k budově (stavbě) *přívodní řad velký Beranov – VDJ 2*25 m³, Přívodní řad Bítovčice*. Pouze pro ilustraci soud rovněž předestřel účastníkům vytištěný výřez mapy sporného majetku, kterou soudu předložil SVAK.
41. Skutková zjištění plynoucí z provedených listinných důkazů jsou uvedena v následujících částech odůvodnění.

Posouzení věci soudem

42. Žaloby jsou důvodné.
43. Nejprve se soud vyjádří k namítaným procesním pochybením žalovaného, poté bude hodnotit správnost věcného posouzení oprávněnosti nároku obcí na vypořádání a předání majetku uvedeného v návrhu. Závěrem přezkoumá zákonnost výroku o náhradě nákladů správního řízení. Žalobní body a argumentaci žalobců dotýkající se shodných či souvisejících otázek soud vypořádá souhrnně.

Přezkoumatelnost napadeného rozhodnutí

44. Žalobci na několika místech žalob (v souvislosti s dalšími uplatněnými žalobními body) namítali nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, aniž by přesně popsali, z jakého důvodu mají za to, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, ať již pro nedostatek důvodů nebo pro nesrozumitelnost.
45. Soud k těmto námitkám, které, tak jak byly uplatněny, spíše souvisí s věcným posouzením věci, se stejnou mírou generalizace uvádí, že v obecné rovině napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným neshledal. Jak setrvale uvádí judikatura správních soudů, nepřezkoumatelnost se týká pouze takových nedostatků odůvodnění, které reálně brání soudu v tom, aby napadené rozhodnutí přezkoumal (ve vztahu k soudním rozhodnutím srov. k nesrozumitelnosti rozsudek NSS ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, bod 19, k nedostatku důvodů pak usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016 - 123, č. 3668/2018 Sb. NSS, body 29–30). Správní orgán, stejně jako soud, přitom není povinen vyvracet jednotlivě každou dílčí námitku, pokud své rozhodnutí jako celek logicky a přesvědčivě odůvodní (srov. nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009 sp. zn. III. ÚS 989/08, č. 26, sv. 52 Sb.ÚS).
46. Soud po seznámení s obsahem napadeného rozhodnutí konstatuje, že v jeho odůvodnění jsou popsány skutkové okolnosti, z nichž žalovaný vycházel, klíčové úvahy a zjištění týkající se právního posouzení věci. Soudu proto nic nebrání posoudit správnost jeho závěrů. Ostatně jak obce, tak SVAK se závěry žalovaného v žalobách polemizují, což by v případě nepřezkoumatelného rozhodnutí možné nebylo. Případná nesprávnost úvah a závěrů žalovaného sama o sobě nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí nezakládá.
47. Konkrétní důvody nepřezkoumatelnosti vznesl pouze žalobce b) ohledně nevypořádání jeho námitky týkající se neprojednání smlouvy mezi SVAK a osobou zúčastněnou na řízení (obec Velký Beranov) o majetkovém vypořádání ze dne 12. 9. 2017 na Zastupitelstvu obce Velký Beranov. Soud musí po seznámení s obsahem správního spisu konstatovat, že v žádném z podání učiněných v průběhu správního řízení žalobce b) takovou námitku nenalezl. Žalobce b) proto nemůže důvodně vytýkat žalovanému, že se takovou námitkou v napadeném rozhodnutí nezabýval. Nadto odkazuje soud na část napadeného rozhodnutí IX. *Některé další námitky*, v níž se žalovaný zabýval otázkou schvalování majetkoprávních jednání zastupitelstva obcí.
48. Námitky týkající se tvrzené nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí nejsou důvodné.

Předmět řízení a účastenství obce Velký Beranov ve správním řízení

49. Významná část žalobních bodů uplatněných všemi žalobci se vztahuje k otázkám vymezení předmětu řízení, vázanosti žalovaného návrhem a s tím související otázkou účastenství osoby

zúčastněné na řízení. Závěry, k nimž soud ohledně této skupiny námitek dospěl v předchozím rozsudku, aproboval i NSS, a proto soud jen opakuje, již jednou řečené.

50. Ze správního spisu plyne, že navrhovatelé v návrhu ze dne 14. 1. 2019 zcela konkrétně popsali vodohospodářský majetek, jehož předání se v řízení podle § 141 správního řádu dožadovali. Současně se dožadovali, aby žalovaný rozhodl o jejich vlastnickém právu k tomuto majetku, přičemž zároveň vymezili dle vzájemné předchozí dohody velikosti spoluvlastnických podílů. Uvedený návrhový petit nicméně navrhovatelé upravili podáním ze dne 9. 10. 2020, v němž nad rámec vodohospodářského majetku označeného již v návrhu (viz bod 2) uvedli, že žádají o předání a určení spoluvlastnictví též pro 2x vodojem Velký Beranov, přívodní řad do Kozlova vč. vodojemu, přívodní řad do Luk nad Jihlavou až po vodojem Luka nad Jihlavou „nový“, a dále přívodní řad od vodojemu Luka nad Jihlavou „starý“ do vodojemu Luka nad Jihlavou „nový“, včetně těchto vodojemů, a dále přívodní řad od vodojemu Luka nad Jihlavou „starý“ do Vysokých Studnic (jedná se o výtlačný řad)“. Podání ze dne 9. 10. 2020 nebylo zasláno SVAK, který ani jinak nebyl vyrozuměn o rozšíření návrhu.
51. Přípisem ze dne 5. 1. 2021 žalovaný vyrozuměl osobu zúčastněnou na řízení o řízení a jeho předmětu a současně ji vyzval k tomu, aby sdělila, zda bude uplatňovat práva účastníka řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu.
52. Vodoprávní úřad ve stanovisku ze dne 18. 1. 2021 na předchozí žádost žalovaného rozdělil vodohospodářský majetek do několika částí, které označil způsobem, který byl později převzat do výroku napadeného rozhodnutí, a uvedl způsob jeho užívání, tj. jakým obcím slouží.
53. Osoba zúčastněná na řízení v podání ze dne 19. 1. 2021 sdělila, že by byla její žádost „o předání předmětného vodohospodářského majetku do jejího podílového spoluvlastnictví a uplatnění účastnických práv nespravedlivá a v rozporu se zákonem.“ V dalším podání ze dne 29. 1. 2021 však toto stanovisko změnila a uvedla, že předání požadovaného majetku uvedeného v návrhu ze dne 14. 1. 2019 by přineslo mnoho problémů. Uvedla však, že pokud „žalovaný rozhodne o vydání tohoto majetku, bylo by logické a spravedlivé, vydat i přívodní řad Velký Beranov – Luka nad Jihlavou [osobě zúčastněné na řízení]. Pro dodržení spravedlivého řízení žádá proto i [osoba zúčastněná na řízení] o vydání části předmětného majetku v případě, že by byl výše uvedený majetek vydán.“
54. Dne 17. 6. 2021 vydal žalovaný usnesení, kterým rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení je účastníkem správního řízení.
55. Soud se musí v první řadě vypořádat s argumentací žalovaného ohledně vázanosti podaným návrhem. Žalovaný odkazuje na rozsudky soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 29 A 54/2014-314, body 61-64, a ze dne 24. 10. 2019, č. j. 29 A 83/2013-466, body 40-43, z nichž dovozuje radikální závěr, že není ve sporném řízení striktně vázán návrhem navrhovatelů a může jej dle potřeby upravit (str. 16 napadeného rozhodnutí). Žalovaný si však závěry vyslovené v uvedených rozsudcích vykládá nesprávně, neboť vytrhává úvahy soudu z kontextu a zjednodušuje je. V první řadě, se soud zabýval v obou zmiňovaných věcech finančním vypořádáním mezi statutárním městem Jihlava a SVAK. Z povahy věci se tedy zabýval soud návrhy a nároky, jež spočívaly v peněžitém plnění, a tomu také odpovídá terminologie použitá v obou rozsudcích. Zmíněné úvahy soud použil v obou rozhodnutích v reakci na argumentaci žalovaného týkající se významu dispozitivní zásady a výkladu § 141 odst. 7

správního řádu, který stanoví, že rozhodnutím ve sporném řízení správní orgán návrhu zcela, popřípadě zčásti vyhoví, anebo jej zamítne, popřípadě ve zbylé části zamítne. Jeho úvahy se tak týkají primárně výrokových možností správního orgánu a směřují k tomu, že žalovaný není striktně vázán jen předmětem řízení vymezeném v **původním návrhu**, na jehož základě bylo řízení zahájeno.

56. Soud v této souvislosti zdůraznil, že účelem sporného řízení správního je v podobných věcech dosažení komplexního „vypořádání“ vztahů mezi SVAK a vystoupivšími obcemi, přičemž vzájemné nároky (dílčí sporné nároky) by měly být posouzeny v ideálním případě v jednom společném řízení. Právě proto soud uvedl, že *„žalovaný není v tomto ohledu charakterem sporného řízení nijak omezen a může vzít v potaz i související nároky **uplatňované protistranou**, případně řízení **rozšiřovat o další nároky navrhovatele**.“* Dále dodal, že jsou to *„stále primárně strany sporu, které jsou odpovědné za řádné zjištění stavu věci, a tudíž za řádné **uplatnění svých domnělých nároků**.“* Uvedené úvahy učinil soud především jako apel na žalovaného v tom smyslu, aby se „nebál“ zabývat se v jednom vedeném řízení i dalšími návrhy, které byly procesně řádně uplatněny účastníky v tomtéž řízení (např. jako vzájemný návrh či obrana proti návrhu – srov. analogicky § 98 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů), anebo i v jiných souvisejících řízeních, a neignoroval je s odkazem na vázanost původním návrhem.
57. Uvedenými úvahami však soud v žádném případě nesledoval výklad, podle něhož by správní orgán mohl v řízení svévolně vybočit z mezí návrhů uplatněných účastníky řízení, jimiž je dán předmět řízení, a rozhodovat o otázkách, jež nebyly předmětem návrhů účastníků. Takovým způsobem by žalovaný de facto vytvářel nový spor mezi účastníky. Stále platí, že správní orgán je ve sporném řízení správním podle § 141 správního řádu vázán podaným návrhem (návrhy), a tedy předmětem řízení vymezeným účastníky (viz rozsudek NSS ze dne 25. 4. 2023, č. j. 8 As 224/2021-182, bod 44). Bez iniciativy účastníků řízení proto nemůže žalovaný rozhodnout o věci, kterou účastníci v uplatněném návrhu (v návrzích, protinávrzích apod.) v průběhu řízení jasně nevymezili jako předmět sporu, o němž má být rozhodnuto.
58. Žalobci dále svorně namítali, že žalovaný pochybil, pokud přibral za účastníka řízení rovněž osobu zúčastněnou na řízení. Dle názoru soudu tomu tak není. Z podání osoby zúčastněné na řízení ze dne 29. 1. 2021 zřetelně, i přes formulační nepřesnosti, plyne, že má zájem o to, aby jí byl „vydán“ minimálně přívodní řad Velký Beranov – Luka nad Jihlavou. Jelikož se podání posuzuje podle svého skutečného obsahu (§ 37 odst. 1 správního řádu), nelze než konstatovat, že jde sice o neperfektní, ale přesto návrh, kterým se osoba zúčastněná na řízení zjevně domáhala vydání určitého vodohospodářského majetku. Proto nelze vytýkat žalovanému, že ve správním řízení, v němž o právech osoby zúčastněné na řízení bezpochyby rozhodoval, ji zároveň přibral za účastníka řízení.
59. Namítá-li žalobce b), že takto uplatněný návrh je podmíněný, a nelze k němu proto přihlížet, soud mu nemůže přisvědčit. Předně, správní řád neobsahuje pravidlo, které by vylučovalo podmíněné úkony. Bylo by možné vést úvahy o tom, zda takové pravidlo není součástí obecných právních zásad, na nichž je správní řízení procesní vystavěno. Z mlčení zákonodárce však soud dovozuje, že nebylo jeho záměrem zbavit účinků taková podání a úkony, které lze považovat za podmíněné. Řešení vstřícnější účastníkům správního řízení, kteří sami zpravidla nemají právnické vzdělání (a jen stěží tak jsou schopni formulovat zejména složitější podání po právní stránce dokonale), proto je, že se k podmínce v takovém

případě nemá přihlížet. V daném případě je nicméně rozhodný skutečný obsah podání osoby zúčastněné na řízení. Ten spočívá v tom, že považuje za spravedlivé, aby v případě, že došlo k uplatnění nároků navrhovatel, v jehož důsledku by jim mohl být vodohospodářský majetek přiznán do vlastnictví, byl přiznáno vlastnictví (spoluvlastnictví) k takovému majetku i jí. O podmíněný úkon proto podle názoru soudu nejde.

60. Pravdu má ale žalobce b) v tom, že návrh uplatněný osobou zúčastněnou na řízení v podání ze dne 29. 1. 2021 je neúplný a neurčitý. V podání není jasné vymezeno, proti komu návrh směřuje, zda se domáhá pouze „vydání“ vodohospodářského majetku nebo i přiznání (spolu)vlastnického práva k němu, jaký má být spoluvlastnický podíl, chybí i konkretizace to, co se rozumí pojmem přírodní řád Velký Beranov – Luka nad Jihlavou, např. jak je ohraničen. Neurčitost návrhu navíc umocňuje i skutečnost, že osoba zúčastněná na řízení také v návrhu uvedla, že žádá o části předmětného majetku, aniž by bylo zřejmé, co myslí oním předmětným majetkem. Mohlo by se jednat pouze o přírodní řád Velký Beranov – Luka nad Jihlavou uvedený v předcházející větě podání. Nelze však vyloučit ani to, že je tím míněn veškerý vodohospodářský majetek uvedený v podání ze dne 29. 1. 2021. Takové nedostatky návrhu nelze odstranit aktivitou či výkladem provedeným správním orgánem. Žalovaný proto měl správně postupovat podle § 37 odst. 3 správního řádu a buď neformálně pomoci s odstraněním vad anebo vyzvat osobu zúčastněnou na řízení k jejich odstranění ve stanovené lhůtě. Jestliže tak žalovaný neučinil, zatížil řízení vadou, která mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], neboť ve výsledku rozhodl o neurčitém návrhu.
61. Pokud tedy SVAK namítal, že žalovaný rozhodl o nároku, který osoba zúčastněná na řízení řádně neuplatnila, lze mu přisvědčit v tom smyslu, že z neurčitého podání ze dne 29. 1. 2021 skutečně není zřejmé, jakého konkrétního nároku (vodohospodářského majetku) se osoba zúčastněná na řízení domáhala. Žalovaný přiznal osobě zúčastněné na řízení (spolu)vlastnické právo k majetku, aniž by si ujasnil, jestli skutečně takový nárok uplatnila a v jakém rozsahu.
62. S tím souvisí i námitka SVAK, podle níž mu bylo postupem žalovaného znemožněno vyjádřit se k předmětu řízení v rozsahu týkajícím se příkazání vodohospodářského majetku osobě zúčastněné na řízení a případně proti tomu uplatnit obranu. Soud musí této námitce přisvědčit.
63. Žalovaný postupoval ve správním řízení neformálně, aniž by účastníkům jasné signalizoval, o jakém rozsahu předmětu řízení bude rozhodovat. Pokud jde o návrh osoby zúčastněné z 29. 1. 2021, jelikož jde o návrh neurčitý (viz shora), není z něj zřejmé, jakého vodohospodářského majetku se týká a o čem by konkrétně měl žalovaný rozhodnout. Nedostatek tohoto podání nebyl odstraněn, a ostatním účastníkům řízení proto nemohlo být na první pohled z podání zřejmé, o čem (jakém předmětu řízení) bude žalovaný rozhodovat. Ostatním účastníkům byla zaslána pouze informace o dalším účastníkovi řízení ze dne 17. 6. 2021, společně s usnesením o účastenství ze dne 17. 6. 2021, z nichž ale neplyne, že by osoba zúčastněná na řízení uplatnila návrh, o němž bude žalovaný rozhodovat. Uvádí se v nich v podstatě jen to, že projevila zájem uplatňovat práva účastníka řízení, a že ji žalovaný za účastníka přibral. Žalovaný ale nikterak nesignalizoval účastníkům řízení, že se chystá rozhodnout i o právech osoby zúčastněné na řízení a přikázat jí část vodohospodářského majetku. Takový nedostatek nemohl být zhojen ani tím, že žalovaný

umožnil účastníkům před vydáním napadeného rozhodnutí seznámit se s podklady pro jeho vydání.

64. Žalovaný měl na výběr v podstatě dvě možnosti postupu. Zaprvé mohl vést samostatné řízení o návrhu osoby zúčastněné, a v případě odstranění jeho vad, řádně oznámit ostatním účastníkům (§ 47 odst. 1 správního řádu), že došlo k zahájení řízení a jaký je jeho předmět. Následně mohl postupem podle § 140 odst. 1 správního řádu obě řízení spojit a vést je dále jako společné řízení, v němž by rozhodl o návrzích osoby zúčastněné na řízení i navrhovatelů. Alternativně mohl, s ohledem na povahu sporného řízení, přistoupit k návrhu osoby zúčastněné na řízení jako k protinávru podanému v již běžícím sporném řízení správním. I v takovém případě však z důvodu zachování procesních práv účastníků bylo nezbytné, aby žalovaný jasně signalizoval účastníkům, jaký je předmět návrhu, tedy čeho se osoba zúčastněná na řízení domáhá. Při tomto postupu, který žalovaný fakticky zvolil, tedy bylo na místě, aby alespoň neformálním postupem (přípisem) analogicky podle § 47 odst. 1 správního řádu uvědomil všechny účastníky řízení o změně (rozšíření) předmětu řízení o návrh osoby zúčastněné na řízení. Stejně tak měl žalovaný uvědomit i osobu zúčastněnou na řízení o předmětu (původního) sporného řízení zahájeného podáním ostatních navrhovatelů.
65. Nic takového žalovaný neučinil. Účastníci řízení proto neměli možnost se řádně seznámit s předmětem řízení (o čem bude žalovaný navrhopat). V důsledku tohoto pochybení jim byla de facto upřena možnost uplatnění jejich procesních práv, která mohou ve správním řízení uplatňovat. Tím byla zároveň popřena kontradiktornost sporného řízení správního. Námitka je proto důvodná.
66. Shora uvedené platí obdobně i o doplnění návrhu podáním navrhovatelů ze dne 9. 10. 2020 (viz bod 50 tohoto rozsudku). V tomto podání navrhovatelé formulovali svůj návrh odlišně oproti původnímu podání ze dne 14. 1. 2019. Nad rámec vodohospodářského majetku, jehož se původně domáhali, totiž doplnili i nové položky. Není ovšem zcela zřejmé, zda se jedná o zcela nově uplatněný nárok, nebo jen o konkretizaci již dříve uplatněného nároku. Jinými slovy není jasné, zda položky, které byly nově uplatněny, nebyly již dříve zahrnuty pod položky vodohospodářského majetku uvedeného již v původním návrhu ze dne 14. 1. 2019 a nedošlo tak k pouhé konkretizaci návrhu. Tuto otázku si měl žalovaný nejprve sám ujasnit, a pak účastníky jasně vyrozumět o tom, zda došlo k rozšíření předmětu řízení, o němž bude rozhodovat, případně v jakém rozsahu, aby i v tomto případě měli účastníci možnost se vyjádřit. V opačném případě se mohli účastníci domnívat, že jde jen o pouhou konkretizaci petitu uplatněného v původním návrhu.
67. Nic na to nemění skutečnost, že se SVAK mohl s upraveným návrhem seznámit při seznámení s podklady rozhodnutí, k němuž ho žalovaný vyzval. Jak plyne z rozsudku NSS ze dne ze dne 12. 9. 2024, čj. 6 As 178/2023-58, v případě úpravy návrhu, je třeba aplikovat § 45 odst. 4 a § 41 odst. 8 správního řádu. Po podání návrhu ze dne 9. 10. 2020 si tedy měl žalovaný ujasnit, zda jde o rozšíření návrhu, a pokud tomu tak bylo měl rozhodnout o tom, zda se taková změna (rozšíření) návrhu připouští či nikoliv. Pokud jde o procesní práva účastníků, postačovalo by, kdyby žalovaný o povolení změny obsahu návrhu rozhodl samostatným usnesením, jak to předvídá § 41 odst. 6 správního řádu, na který odkazuje odstavec 8 téhož ustanovení. V závislosti na způsobu rozhodnutí o žádosti by následně mohl být dán účastníkům řízení prostor pro uplatnění jejich procesních práv a to, ačkoliv by se jednalo o opakované uplatnění práv (např. dle § 36 odst. 3 správního řádu).

68. Soud proto dospěl závěru, že důvodná je i námitka SVAK týkající se upření jejich procesních práv v souvislosti s rozšířením předmětu řízení podáním navrhovatelů ze dne 9. 10. 2020.
69. S vymezením předmětu řízení souvisí i otázka označení vodohospodářského majetku příkázaného jednotlivým obcím ve výrocích napadeného rozhodnutí. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí řídil označením vodohospodářského majetku tak, jak jej použil vodoprávní úřad ve stanovisku ze dne 18. 1. 2021, včetně situační mapy (část V napadeného rozhodnutí, třetí odstavec). Vodoprávní úřad přitom rozdělil majetek podle způsobu jeho užívání jednotlivými obcemi následovně:
- 1) úsek označený v situačním plánu světle hnědou barvou: Vodovodní přívodní řad VDJ Luka Starý – Bítovčice,
 - 2) úsek označený v situačním plánu černou barvou: Vodovodní řad VDJ Luka Starý – VDJ Vysoké Studnice včetně VDJ Vysoké Studnice,
 - 3) úsek označený v situačním plánu zelenou barvou: Přívodní řad Velký Beranov – Luka nad Jihlavou,
 - 4) úsek označený v situačním plánu modrou barvou: Vodovodní řad Velký Beranov – VDJ Kozlov,
 - 5) úsek označený v situačním plánu červenou barvou: Studny Rytířsko včetně napojovacích a svodných řadů z prameniště a včetně vodojemů ve Velkém Beranově a technologie
70. Z výroku napadeného rozhodnutí včetně situační mapy, která je jeho součástí, ani z odůvodnění není zcela zřejmé, jaký konkrétní vodohospodářský majetek takto označené „úseky“ zahrnují. Vysvětlení neposkytuje ani stanovisko vodoprávního úřadu a ani žádná jiná z písemností, které jsou součástí správního spisu. Žalovaný neuvedl, jak konkrétně vodohospodářský majetek požadovaný navrhovateli rozdělil mezi jednotlivé úseky. V některých případech je to zřejmé, např. přívodní řad Velký Beranov - Luka nad Jihlavou patří do 3. úseku vyznačeného zelenou barvou, studny (vrty) Rytířsko, napojovací a svodné řady z prameniště patří do 5. úseku. Horší je to už však např. s odkyselovací stanicí a odradonovací stanicí, které se asi budou skrývat pod označením technologie, které jsou součástí 5. úseku. Zcela nesrozumitelné je označení 1. úseku Vodovodní přívodní řad VDJ Luka Starý – Bítovčice, u něhož není soudu vůbec zřejmé, jaký vodohospodářský majetek označený navrhovateli by měl být do tohoto úseku zahrnut. Nelze zjistit ani to, pod jaký úsek zařadil žalovaný starý a nový vodojem Luka nad Jihlavou. V této souvislosti je třeba uvést, že zvlášť v případě, kdy je de facto rozhodováno o vlastnických právech musí být kladen zvláštní důraz na jednoznačné a řádné označení majetku, jehož se rozhodnutí týká.
71. Jelikož SVAK namítal, že žalovaný rozhodl i o vodohospodářském majetku, který nebyl zahrnut do podaného návrhu, musel se soud zabývat otázkou, jaký konkrétní vodohospodářský majetek patří do jednotlivých úseků zmiňovaných ve výrocích napadeného rozhodnutí. Jelikož absence vysvětlení ze strany žalovaného nebo vodoprávního úřadu brání soudu v jednoznačné identifikaci vodohospodářského majetku dle úseků označených ve výroku napadeného rozhodnutí, nelze posoudit, zda se majetek označený navrhovateli v jejich návrhu, resp. doplnění návrhu „kryjí“ s vodohospodářským majetkem, jak je označen ve výrocích napadeného rozhodnutí. To platí tím spíše o neurčitěm návrhu osoby zúčastněné na řízení. Uvedené nedostatky brání soudu v přezkumu uvedené námitky, a soud proto musí konstatovat, že rozhodnutí je v tomto ohledu nepřezkoumatelné

pro nesrozumitelnost [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], neboť není zřejmé, o čem (o jakém předmětu řízení) vlastně žalovaný jednotlivými výroky napadeného rozhodnutí rozhodl. K této vadě musel soud přihlédnout i bez námítky.

72. Soud tedy shrnuje, že část žalobních námitek zahrnutých do tohoto okruhu žalobních bodů shledal důvodnou. Řízení předcházející vydání napadeného rozhodnutí je zatíženo vadami, které mohli mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Napadené rozhodnutí je rovněž nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost.

Podjatost úřední osoby a systémová podjatost žalovaného

73. SVAK namítal podjatost pověřené úřední osoby v podání ze dne 21. 2. 2019. Systémovou podjatost žalovaného pak namítl v podání ze dne 13. 8. 2021. V obou případech nebyla námitka shledána důvodnou.
74. Soud se namítanou podjatostí zabýval již v předchozím rozsudku. NSS se sice jeho závěry s ohledem na absenci příslušné námítky nepřezkoumal v řízení o kasační stížnosti, soud však nemá žádný důvod cokoli měnit na předchozím posouzení věci. Navíc je krajský soud závěry vyslovenými v předchozím rozsudku, pokud nebyly překonány rozsudkem NSS, vázán (§ 49 odst. 10 s. ř. s.).
75. Podle § 14 odst. 1 správního řádu každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen "úřední osoba"), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj **poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům** takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.
76. V prvním případě je z obsahu podané námítky ze dne 21. 2. 2019 týkající se konkrétní pověřené úřední osoby i přes značný rozsah podání zřejmé, že jako důvod podjatosti uváděl SVAK výlučně její postup v jiných souvisejících řízeních. Vytýká jí nesprávné posouzení právních otázek, nesprávný procesní postup, přehlížení argumentů SVAK, uvádění nepravdivých tvrzení, dezinterpretaci rozhodnutí soudů, odbornou nezpůsobilost apod., což demonstruje na několika konkrétních případech. Z toho dovozuje, že pověřená úřední osoba má zájem na výsledku správních řízení, v nichž je SVAK účastníkem.
77. Správní orgány rozhodující o námitce podjatosti nepochybily, pokud ji shledaly nedůvodnou. Postup v řízení sám o sobě nezakládá důvod pro vyloučení úřední osoby z provádění úkonů v řízení. Aplikace práva ze strany správního orgánu může být sice shledána jako nezákonná či nesprávná, v krajních případech může být jeho postup i nicotný, nicméně obranou proti nesprávné aplikaci práva není námitka podjatosti, ale procesním předpisem předvídané opravné prostředky. V postupu správního orgánu při projednávání a rozhodování konkrétní věci se totiž projevuje samotný výkon veřejné správy a jeho případná nezákonnost sama o sobě nezakládá pochybnosti o nepodjatosti (srov. rozsudek NSS ze dne 8. 3. 2021, čj. 6 As 336/2020-28).
78. V druhém případě SVAK v podání ze dne 13. 8. 2021 namítl tzv. systémovou podjatost žalovaného, tj. všech jeho úředních osob. Námitku opírá o informace, které sdělil ředitel krajského úřadu v článku zveřejněném dne 12. 8. 2021 na serveru www.obcasnik.eu pod titulkem Kraj Vysočina bude dělit společný majetek z dob socialismu. (Samotný článek je součástí správního spisu, a proto nemusel soud provést dokazování jeho obsahem.) Podle SVAK uvedl ředitel v rozhovoru nesprávné a nepravdivé informace o obsahu stanov SVAK,

povaze společného infrastrukturního (vodohospodářské) majetku a způsobu jeho vypořádání, jakož i o vázanosti žalovaného podaným návrhem. I když ředitel neuvedl konkrétní řízení, k němuž se vyjadřoval, z obsahu je zřejmé se týkalo projednávané věci. Podle SVAK je nepřipustné, aby se ředitel vyjadřoval k tomu, jak bude žalovaný ve věci postupovat a rozhodovat. Další okolnost potvrzující systémovou podjatost žalovaného spatřuje v tom, že hejtman Kraje Vysočina, tedy nadřízený ředitele krajského úřadu je současně zastupitelem statutárního města Jihlava, které je účastníkem souvisejícího správního řízení.

79. Otázkou tzv. systémové podjatosti se zabýval rozšířený senát NSS v usnesení ze dne 20. 11. 2012, č. j. 1 As 89/2010-119, č. 2802/2013 Sb. NSS. V něm odmítl tezi, že by podjatost úřední osoby zakládal bez dalšího její zaměstnanecký poměr k územně samosprávnému celku. „Ustanovení § 14 odst. 1 správního řádu z roku 2004 (a obdobně i § 9 odst. 1 správního řádu z roku 1967) je proto nutno vykládat tak, že důvodem pochyb o nepodjatosti úřední osoby je její zaměstnanecký poměr k územnímu samosprávnému celku v případě, že se rozhoduje ve věci týkající se přímo nebo nepřímo tohoto územního samosprávného celku, tehdy, je-li z povahy věci či jiných okolností patrné podezření, že v důsledku tohoto zaměstnaneckého poměru by mohl být její postoj k věci ovlivněn i jinými než zákonnými hledisky. Rozšířený senát podotýká, že k pochybám o nepodjatosti postačí i poměrně nízká míra podezření, neboť - jak výše vyložil - existence "systémového rizika podjatosti" je sama o sobě signálem ke zvýšené opatrnosti a "podezřívavosti" při posuzování důvodů pro vyloučení úřední osoby z úkonů v řízení. Důvody k uvedenému podezření mohou být nejrůznějšího druhu a nelze je specifikovat jinak než obecnými rysy a představitelnými příklady. Bude se jednat o takové skutečnosti, které naznačují, že zde existuje někdo, kdo má zájem na určitém výsledku řízení, v němž se má rozhodovat, a přitom má či může mít schopnost působit na příslušnou úřední osobu prostřednictvím jejího zaměstnaneckého vztahu k územnímu samosprávnému celku. [...] Na druhé straně signálem nadkritické míry "systémového rizika podjatosti" zpravidla nebude samotný fakt, že rozhodnutí orgánu územního samosprávného celku bude mít dopad na tento celek. Proto např. nebude zpravidla důvodem k pochybám o nepodjatosti úředníka územního samosprávného celku samotná skutečnost, že jím vydané stavební povolení se dotkne majetkových či jiných zájmů obce, v níž bude stavba uskutečněna (typicky tím, že stavba bude zbudována na pozemku obce či na pozemku s obecními pozemky sousedícím), půjde-li o běžné, obecně vzato nekontroverzní a v měřítkách daného územního celku ve své podstatě nevýznamné dotčení.“
80. Dle názoru soudu nezakládají skutečnosti uvedené SVAK dostatečnou míru podezření, že by úřední osoby působící u žalovaného mohly být v projednávané věci podjaté. V první řadě nebylo tvrzeno ani prokázáno, že by žalovaný rozhodoval o věci, která by se bezprostředně dotýkala jeho vlastních zájmů. Žalovaný nebyl členem SVAK a na způsobu jeho vypořádání tak sám nemůže profitovat. Jistě by bylo možné uvažovat o tom, že Kraj Vysočina, jehož orgánem je žalovaný, může preferovat určitý způsob majetkového vypořádání, ať již ve vlastním zájmu na kvalitním a řádném způsobu zásobování obcí na jeho území vodou. Teoreticky by mohl mít Kraj Vysočina na způsobu vypořádání i vlastní majetkový zájem. Nic takového ale SVAK netvrdil a ani ze správního spisu takové okolnosti podle názoru soudu nevyplývají. Skutečnost, že hejtman Kraje Vysočina působil zároveň jako zastupitel statutárního města Jihlava, což je mezi účastníky nesporné, žádné hmatatelné podezření na jeho podjatost či systémovou podjatost žalovaného nezakládá. Funkce zastupitele není spojena s jakýmkoliv výkonnými pravomocemi, jež by mohly založit případný konflikt

jeho zájmů. SVAK nevysvětlil, proč by dle jeho názoru hejtman Kraje Vysočina měl mít z titulu funkce zastupitele statutárního města intenzivní zájem na způsobu rozdělení společného infrastrukturního majetku SVAK mezi vystoupivší obce.

81. Naznačuje-li SVAK, že takový zájem hejtmána Kraje Vysočina dosvědčuje vyjádření ředitele krajského úřadu, jedná se o velmi spekulativní úvahu, která nemá ve zjištěných skutečnostech relevantní oporu. Ředitel se sice v citovaném článku vyjadřoval k otázce, jež se týká vypořádání vodohospodářského majetku, jenž byl předmětem sporu ve správním řízení. Nicméně opakovaně zmínil, že se nemůže vyjadřovat k tomu, jakým způsobem bude rozhodnuto ve věcech, které nebyl v té době pravomocně skončeny. Svá vyjádření vždy uvedl v obecné rovině, bez označení konkrétních účastníků, aniž by činil jakékoliv definitivní závěry. Ani dílčí úvahy o tom, na jakých principech by mělo být rozhodování založeno a jaké způsoby řešení by měly být preferovány, dle názoru soudu nenaznačují, že by ředitel krajského úřadu vystoupil z role nezaujatého správního orgánu a účelově prosazoval zájmy jen jedné ze stran sporu. Ředitel ostatně konstatoval, že v konkrétních případech bude žalovaný zvažovat všechny významné faktory, které mají na posouzení vliv a že funkční hledisko bude bráno v úvahu jako významné, nikoliv však jediné.
82. Soud tak shrnuje, že ani v souhrnu nezakládají skutečnosti namítané SVAK důvodné podezření na možnost systémové podjatosti žalovaného, resp. jeho úředních osob. Námitka není důvodná.

Povaha majetku nárokováného obcemi

83. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval výkladem pojmu společný (nedělitelný) majetek, který má i v případě vystoupení obcí zůstat ve vlastnictví SVAK. Podrobně se zabýval způsobem vymezení tohoto majetku v aktuální i v historických verzích stanov SVAK. Pokud jde o seznam sporného infrastrukturního majetku obsaženého v příloze 2 stanov, se ztotožnil s názorem obcí, že existují pochybnosti o tom, zda lze vůbec z tohoto seznamu vycházet. Podle žalovaného bylo prokázáno, že seznam je nepřesný a neaktualizovaný. Při výkladu stanov lze považovat tento seznam pouze za pomocný a orientační podklad, a je třeba hlavně vycházet z materiálního vymezení společného majetku v čl. 8.4 stanov v původním znění, který stanoví, že společný infrastrukturní majetek je takový, který slouží nebo by mohl sloužit více než jedné obci. Přitom spojení sloužit více než jedné obci je třeba podle žalovaného vykládat tak, že má jít o členské obce.
84. Na základě stanoviska místně příslušného vodoprávního úřadu dospěl žalovaný k závěru, že vodohospodářský majetek nárokováný obcemi [tj. žalobci b) až e) a osobou zúčastněnou na řízení] slouží výlučně jejich potřebám (s výjimkou zdroje Rytířsko, který jim slouží převážně). Ačkoliv tedy sporný majetek mohl být v minulosti majetkem společným, po vystoupení obcí ze svazku měla být příloha č. 2 stanov aktualizovaná a tento majetek měl být ze seznamu odstraněn. Požadovaný vodohospodářský majetek podle žalovaného není společným majetkem. Jde o majetek, který byl na SVAK převeden dle privatizačního projektu, a majetek vzniklý vlastní činností SVAK (resp. majetek vložený). Obě tyto skupiny majetku však měly být obcím po jejich vystoupení vydány podle čl. 12.6 stanov.
85. O přikázání vodohospodářského majetku do vlastnictví jednotlivých obcí [tj. žalobců b) až e) a osoby zúčastněné na řízení] rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím tak, že se odchýlil od navržených podílů a jednotlivé vodovodní řady a majetek přikázal buď do výlučného vlastnictví obci, které slouží výlučně, nebo do spoluvlastnictví v případě

společného využití vodovodních řadů a majetku pro potřeby více obcí. Přitom se řídil stanoviskem vodoprávního úřadu. Spoluvlastnický podíl přiznal vedle žalobců b) až e), rovněž osobě zúčastněné na řízení, která se původně žádného majetku nedomáhala a připojila se k požadavku až v průběhu správního řízení.

86. SVAK má naopak za to, že sporný vodohospodářský majetek uvedený ve výrocích I, III a V napadeného rozhodnutí patří mezi společný infrastrukturní majetek SVAK, který se vystoupivším obcím nevrací. SVAK ho nabyl v privatizaci. Dle privatizačního projektu i stanov má být tento majetek ve vlastnictví jediné osoby zajišťující jeho provozování. I kdyby obce do svazku nevstoupily, privatizoval by majetek SVAK. Tento majetek je v příloze 2 stanov výslovně a dostatečně přesně vymezený a označený za společný majetek, který zůstává ve vlastnictví SVAK i po vystoupení obcí. Tímto vymezením je žalovaný vázán při rozhodování sporu. Povahu majetku je přitom třeba posuzovat ke dni zániku členství obcí ve SVAK, nikoliv podle stavu po jejich vystoupení. Úvahy žalovaného jsou vnitřně rozporné v tom, že tvrdí, že nejde o společný majetek, ale zároveň, že slouží více obcím, jimž přikázal majetek do spoluvlastnictví. Vodohospodářský majetek přikázaný do vlastnictví žalobce b) (Vysoké Studnice) je místním infrastrukturním majetkem, který byl SVAK připraven vydat této obci. Ta však byla pasivní a její nárok na vydání majetku se promlčel.
87. Žalující obce proti tomu argumentují, že sporný majetek není majetkem společným a nedělitelným. Ani jedna ze členských obcí SVAK po vystoupení obcí ze svazku předmětný vodohospodářský majetek již nevyužívá. SVAK sám s tímto majetkem nikdy nenakládal jako se společným majetkem, což dokládá skutečnost, že finanční prostředky na jeho údržbu a obnovu byly čerpány z rezervy plánu investic a byly započteny do finanční investičních přidělů určených žalobcům b) až e), nikoliv z prostředků všech členských obcí. Sporný majetek tvoří samostatnou vodohospodářskou soustavu, se zdrojem (vrty Rytířsko), který pokrývá spotřebu obcí. Jiné obce tento vodohospodářský majetek nevyužívají.
88. Za klíčové obce považují skutečnost, že podstatná část sporného majetku, byla vybudovaná v tzv. akci Z v 80. letech minulého století, tedy svépomocnou činností občanů. Dle stavebního povolení, kolaudačního rozhodnutí a protokolu o závěrečném hodnocení stavby byl investorem stavby MNV Luka nad Jihlavou. Státní podnik Jihomoravské vodovody a kanalizace s majetkem nikdy nehospodařil a nikdy nebyla uzavřena smlouva o předání hospodaření tomuto státnímu podniku. S majetkem hospodařil MNV Luka nad Jihlavou. Vlastnictví pak ex lege přešlo dle § 1 zákona č. 172/1991 Sb. ke dni 24. 5. 1991 ze státu na obce, které jej jako skupinový vodovod pro potřeby svých občanů vybudovaly. Z tohoto důvodu nemohl být majetek ani předmětem privatizace (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2016, sp. zn. 28 Cdo 4946/2015).
89. Členské obce nikdy nepředpokládaly, že by SVAK měl privatizovat vodohospodářský majetek namísto nich. Smlouva o bezúplatném převedení vodohospodářského majetku na SVAK podle čl. 8 zakladatelské smlouvy SVAK nebyla nikdy uzavřena. Toto ustanovení navíc dokládá, že záměrem privatizace byl převod vlastnictví ze státu přímo na obce, nikoliv na svazek SVAK. K tomu, že nakonec uzavřel SVAK (a nikoliv obce) smlouvu o převodu privatizovaného majetku s FNM, došlo proto, že se obce chtěly vyhnout administrativním úkonům spojeným s vkladem majetku do hospodaření SVAK. Vlastníkem však vždy byly a měly být obce, SVAK jednal jako zmocněnec a příkazník obcí na jejich účet. Žalující obce dále namítají, že smlouva uzavřená mezi FNM a SVAK je neurčitá a za SVAK ji uzavřela jeho tajemnice, která k tomu nebyla oprávněná ani zmocněná. Smlouva je proto neplatná.

90. Žalující obce dále poukázaly na usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 22. 1. 2001, čj. 50 Cam 38/2000-7, kterým bylo rozhodnuto o zrušení státního podniku Jihomoravské vodovody a kanalizace s likvidací. Z tohoto usnesení plyne, že uvedený státní podnik byl založen ke dni 1. 7. 1991. Z toho plyne, že před 1. 7. 1991 nemohl tento státní podnik hospodařit se sporným majetkem, neboť neexistoval. Je pravdou, že státní podnik s totožným názvem, sídlem a identifikačním sídlem existoval již v době od 1. 1. 1989 do 30. 6. 1991, ten byl však zrušen bez likvidace a jeho jmění přešlo na jiné subjekty, které ale nehospodařily se dotčeným majetkem. FNM tak nemohl v rámci privatizace převést sporný majetek na SVAK, a na SVAK ho nepřevodli ani žalující obce. SVAK nebyl obcemi zmocněn k uzavření privatizační dohody s FNM. Jelikož předmětný majetek vždy byl a ve vlastnictví obcí, nemohl se stát majetkem společným.
91. Nadto poukazují žalující obce na skutečnost, že část majetku, a to vodovodní řad Velký Beranov – VDJ Kozlov sloužící pro potřeby obcí Velký Beranov a Kozlov již vydal SVAK obci Velký Beranov. SVAK tedy jednal v rozporu s tím, jak nyní účelově argumentuje.
92. Než se soud začne vypořádávat s dílčími argumenty stran musí učinit úvodní poznámku. Soud se totiž bude zabývat posouzením sporných otázek výlučně ve vztahu k těm částem vodohospodářského majetku, který žalující obce výslovně uplatnily v návrhu ve správním řízení a k němuž měl SVAK jako protistrana možnost se vyjádřit a přednést svoji vlastní argumentaci. Primárně jde o majetek, který obce vymezily v návrhu, jímž bylo zahájeno sporné řízení správní ze dne 14. 1. 2019. Jde konkrétně o tyto položky:
- výtlačný řad Luka nad Jihlavou,
 - přívodní řad Velký Beranov,
 - study (vrty) Rytířsko,
 - napojovací a svodné řady z prameniště,
 - odkyselovací stanice, vodojem,
 - odradonovací stanice.
93. Soud si je vědom, že žalující obce v navazujícím podání ze dne 9. 10. 2020 uplatnily návrh v odlišném znění a doplnily také další položky: 2x vodojem Velký Beranov, přívodní řad do Kozlova vč. vodojemu, přívodní řad do Luk nad Jihlavou až po vodojem Luka nad Jihlavou „nový“, a dále přívodní řad od vodojemu Luka nad Jihlavou „starý“ do vodojemu Luka nad Jihlavou „nový“, včetně těchto vodojemů, a dále přívodní řad od vodojemu Luka nad Jihlavou „starý“ do Vysokých Studnic (jedná se o výtlačný řad). Jak již ale soud uvedl (viz bod 66 tohoto rozsudku), není zřejmé, zda jde o rozšíření návrhu, anebo žalující obce pouze konkretizovaly položky, které již byly uvedené v původním návrhu ze dne 14. 1. 2019. Stejně tak žalovaný nerozhodl usnesením o přípustnosti případného rozšíření návrhu. Žalovaný si v dalším řízení musí vyjasnit, co je předmětem řízení a zda byl podáním z 9. 10. 2020 rozšířen a rozhodnout o přípustnosti rozšíření návrhu. Klíčové je, že pokud k rozšíření návrhu došlo, musí žalovaný také dát všem účastníkům, včetně SVAK možnost se vyjádřit i k takto rozšířenému návrhu. Do té doby by bylo zcela předčasné a spekulativní, aby se soud zabýval povahou takového majetku.
94. Stejně tak se soud při vypořádání námitek neřídí způsobem, jakým byl dotčený vodohospodářský majetek vymezen ve výroci napadeného rozhodnutí. Jeho vymezení pomocí obrazové přílohy výroku je sice ilustrativní, nicméně z obrazové přílohy, ani z odůvodnění napadeného rozhodnutí není zřejmé, z jakých konkrétních částí se takto vymezené úseky skládají a zda zahrnují veškerý obcemi požadovaný majetek, anebo i nějaký

další majetek (viz výše). Nelze tedy učinit jednoznačný závěr o tom, jaké je povaha tohoto majetku.

95. První otázkou, kterou bude soud zkoumat, je, zda a jak SVAK vůbec v minulosti získal do svého vlastnictví sporný majetek uvedený shora v bodu 92 tohoto rozsudku, a to v rámci privatizace, jak tvrdí.
96. Sám SVAK doložil tento způsob nabytí vlastnického práva prostřednictvím celého svazku listin, které předložil v průběhu správního řízení. Jde zejména o dohodu o bezúplatném převodu majetku ze dne 1. 7. 1994 a navazující smlouvu o bezúplatném převodu majetku ze dne 1. 9. 1999 uzavřené mezi SVAK a FNM. Společně s nimi předložil tři rozhodnutí ministra zemědělství o privatizaci majetku. Klíčové je, že vedle seznamu předávaných nemovitostí, byl dále předloženy i výňatky ze seznamu majetku, který měl SVAK v rámci bezúplatného převodu nabýt. Tyto výňatky obsahují i majetek označený umístěním 499 SV LUKA – SPOLEČNÉ a 799 SV V.BERANOV-SPOLEČNÉ. Podle dohody mezi SVAK a FNM byl tento seznam předán SVAK při uzavření této dohody. Položky uvedené v obou výňatcích odpovídají označením majetku, který je uveden ve stanovách svazku SVAK v příloze 2 pod položkami 499 a 799 jako nedělitelný společný majetek SVAK. Stejně tak SVAK předložil i inventární karty k jednotlivým položkám, z nichž je patrné, o jaký majetek se konkrétně jedná. Jde o stejný majetek, který byl označen v návrhu ze dne 14. 1. 2019, kterým se obce domáhaly v projednávané věci vrácení, resp. přikázání vlastnictví k vodohospodářskému majetku.
97. Podle soudu je z obsahu smlouvy (čl. II) mezi SVAK a FNM z 1. 7. 1994 a jejích příloh bez pochyb zřejmé, že sporný vodohospodářský majetek převzal SVAK od FNM do svého vlastnictví v rámci privatizace. To potvrzuje i skutečnost, že uvedený vodohospodářský majetek byl uveden příloze 2 stanov SVAK jako majetek společný. I to svědčí o tom, že SVAK vlastnické právo k tomuto majetku skutečně nabyl. Uvedení majetku v této příloze stanov ostatně nezpochybnil ani žalovaný ani žalující obce. Samy žalující obce začaly zpochybňovat vlastnictví SVAK až po vystoupení ze SVAK, do té doby zřejmě respektovaly, že SVAK vykonává vlastnické právo po právu, resp. nebylo doloženo, že by již před vystoupením ze SVAK vlastnické právo SVAK zpochybňovaly.
98. Námitky a tvrzení, jimiž obce nyní vlastnické právo SVAK ke společnému majetku zpochybňují jsou podle soud nedůvodné. Soud v první řadě nemá za to, že by vlastnictví sporného majetku přešlo ex lege do vlastnictví obcí ke dni 24. 5. 1991 dle § 1 zákona č. 172/1991 Sb.
99. Podle § 1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb. *do vlastnictví obcí dnem účinnosti tohoto zákona přecházejí věci z vlastnictví České republiky, k nimž ke dni 23. listopadu 1990 příslušelo právo hospodaření národním výborům, jejichž práva a závazky přešly na obce a v hlavním městě Praze též na městské části, pokud obce a v hlavním městě Praze též městské části s těmito věcmi ke dni účinnosti tohoto zákona hospodařily.* Podle odst. 2 *do vlastnictví obcí dnem účinnosti tohoto zákona přecházejí dále věci z vlastnictví České republiky, s nimiž začaly obce a v hlavním městě Praze též městské části hospodařit po 23. listopadu 1990 způsobem obdobným právu hospodaření, jestliže s nimi takto hospodařily ke dni účinnosti tohoto zákona*
100. Žalující obce se opírají především o skutečnost, že část vodohospodářského majetku byla vybudovaná v 80. letech minulého století místními občany v akci Z, přičemž stavebníkem

a investorem byl MNV Luka nad Jihlavou, který měl také s tímto majetkem následně hospodařit.

101. Obcím lze přisvědčit, že z předloženého vodohospodářského povolení ze dne 23. 6. 1983, kolaudačního rozhodnutí ze dne 7. 8. 1987, protokolu o místním šetření v rámci kolaudačního řízení ze dne 28. 7. 1987 a z protokolu o závěrečném hodnocení stavby akce Z ze dne 30. 12. 1987 skutečně plyne, MNV Luka nad Jihlavou jako stavebník a investor vybudoval v rámci akce Z stavbu označenou jako Posílení vodovodu Velký Beranov -Luka nad Jihlavou zahrnující přívodní řad z vodojemu Velký Beranov do Luk a Bítovčic včetně vodojemů 2x250 m³ pro Luka a 2x100 m³ pro Bítovčice. Nicméně tato skutečnost podle soudu neprokazuje, že MNV Luka nad Jihlavou (jako právní předchůdce pouze jedné z žalujících obcí!) uvedený majetek následně provozoval a měl k němu právo hospodaření. Vodohospodářský majetek, byť jej fakticky vybudoval místní národní výbor (jako orgán státní moci a správy), se stal majetkem státu.
102. Místní národní výbor Luka nad Jihlavou s tímto majetkem mohl teoreticky hospodařit. Tuto skutečnost však obec Luka nad Jihlavou, ani žádná jiná z obcí neprokázaly. Naopak listiny předložené SVAK v průběhu správního řízení svědčí o tom, že i když nebyl stavebníkem a investorem majetku, právo hospodaření bylo převedeno na státní podnik Jihomoravské vodovody a kanalizace. Tento majetek byl totiž později v rámci privatizace tohoto státního podniku převeden na SVAK, z čehož lze dovodit, že státní podnik Jihomoravské vodovody a kanalizace musel získat k tomuto majetku právo hospodaření. Zejména lze poukázat na obsah inventární karty založené dne 1. 10. 1987 č. MSJV6019863. Na této kartě je pod inv. č. 1986 uveden majetek Přívod. řad V. Beranov – VDJ 2x250 m³ a Přívod. řad Bítovčice. Jako dodavatel je označen MNV Luka n. Jihlavou, nicméně jako organizace evidující majetek jsou na kartě uvedeny Jihomoravské vodovody a kanalizace. To podle soudu není nelogické, neboť právě tato organizace byla v té době pověřena provozováním tehdejší vodovodní a kanalizační sítě. Zvláště v situaci, kdy byly tyto vodovodní řady napojeny na centrální jihlavskou vodovodní soustavu se jeví jako nelogické, aby hospodaření s tímto provozně souvisejícím majetkem bylo svěřeno jiné organizaci, tedy MNV Luka nad Jihlavou.
103. Namítají-li obce dále, že státní podnik Jihomoravské vodovody a kanalizace nemohl získat majetek do svého hospodaření před 1. 7. 1991, neboť do té doby neexistoval nelze jim také přisvědčit. Ze zápisů obchodního rejstříku, na něž odkazují, plyne, že před 1. 7. 1991 existoval státní podnik Jihomoravské vodovody a kanalizace, do jehož činnosti patřilo mj. realizovat právo hospodaření k objektům nadřazených vodárenských soustav v Jihomoravském kraji a tyto soustavy řídit, ale také dodávat a vyrábět pitnou vodu a odvádět odpadovou vodu. Obce poukazují na skutečnost, že ve vložce AXXX 36 vedené u Krajského soudu v Brně pro tento podnik plyne, že tento státní podnik zanikl ke dni 1. 7. 1991 s tím, že jeho majetek, práva a závazky přešly na 5 nově vznikajících státních podniků, přičemž žádný z těchto podniků nebyl s tímto majetkem, neboť jejich názvy (obsahující názvy měst Břeclav, Hodonín, Kroměříž a 2 x Prostějov) nemají místní a věcnou souvislost s územím Jihlava. Z pouhého názvu následnického státního podniku však nelze dovodit, jaký majetek byl nebo nebyl uvedeným státním podnikům svěřen do hospodaření.
104. Dále je pravdou, že podle zápisu obchodního rejstříku ve vložce AXXIX 677 vedené u Krajského soudu v Brně měl být téhož dne, kdy mělo dojít k zániku státního podniku Jihomoravské vodovody a kanalizace, do obchodního rejstříku nově zapsán nově vzniklý

státní podnik podniku Jihomoravské vodovody a kanalizace s tímž identifikačním číslem i sídlem. Tato skutečnost sice vzbuzuje pozornost a soudu není zřejmé, proč k takovým zápisům došlo a proč ke zrušení a formálnímu „znovuzaložení“ téhož státního podniku mělo dojít, ale na posouzení věci to nemá žádný vliv. Vlastníkem sporného majetku byl totiž pořád stát a státní podniky k němu měly jen právo hospodaření. Za těchto okolností mohlo být právo hospodaření poměrně jednoduše převedeno z jednoho státního podniku na jiný, např. z jednoho z pěti shora uvedených nástupnických podniků na „nově“ vzniklý státní podnik Jihomoravské vodovody a kanalizace. Současný stav zápisů v obchodním rejstříku ani předložené usnesení o likvidaci státního podniku ze dne 22. 1. 2001 nevypovídá nic o tom, který ze státních podniků a kdy měl právo hospodařit se sporným majetkem. Klíčové ale je, že zápisy v obchodním rejstříku nepotvrzují tvrzení obcí o tom, že právo hospodaření náleželo pouze MNV Luka nad Jihlavou, který stavbu vybudoval.

105. Tvrzení o tom, že vodohospodářský majetek vzniklý v akci Z provozoval po jeho vybudování bývalý MNV Luka nad Jihlavou, který k němu měl mít právo hospodaření, neprokázal ani obcemi navržený výslech místostarosty obce Bítovčice. Ten sice ve shodě s listinnými důkazy potvrdil, že k vybudování vodovodu a vodojemu došlo v akci Z, nicméně nedokázal odpovědět na otázky týkající se toho, jaká organizace majetek provozovala, prováděla na něm opravy, vybírala vodné a stočné apod. Na tyto dotazy svědek odpovídal, že neví.
106. Soud proto uzavírá, že námitka vznesená obcemi, podle níž nabyly vlastnictví k části předmětného majetku, tak že na ně ex lege přešlo dle § 1 zákona č. 172/1991 Sb. ke dni 24. 5. 1991, neobstojí. K přechodu do vlastnictví obcí podle cit. ustanovení došlo pouze při splnění zákonem stanovených podmínek. K majetku buď musel mít ke dni 23. listopadu 1990 právo hospodaření dřívější národní výbor, jehož práva a závazky přešly na obec, anebo s ním musela obec alespoň hospodařit po 23. listopadu 1990 způsobem obdobným právu hospodaření. Obce neprokázaly, že byla alespoň jedna z těchto podmínek splněna, a že tedy byl majetek z privatizace vyloučen.
107. Nad rámec toho odkazuje soud i na § 10 odst. 3 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění zákona č. 210/1993 Sb., a na judikaturu soudů (zejm. usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 5. 1998, sp. zn. III. ÚS 380/97, č. 27, sv. 10 Sb. ÚS, a stanovisko obchodního a občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu Opjn 1/93, Cpjn 102/93), z nichž plyne, že rozhodování o privatizaci nepodléhá soudnímu přezkumu.
108. Dále obce tvrdí, že nikdy nepředpokládaly, že by SVAK měl privatizovat vodohospodářský majetek namísto nich. Smlouva o bezúplatném převedení vodohospodářského majetku na SVAK podle čl. 8 zakladatelské smlouvy SVAK nebyla nikdy uzavřena.
109. Soud v této souvislosti odkazuje na citovaný čl. 8 zakladatelské smlouvy, který zní: „Podpisem této zakladatelské smlouvy se sdružená města a obce zavazují uzavřít do 3 měsíců po schválení privatizačního projektu státního podniku Jihomoravské vodovody a kanalizace Brno smlouvu o bezúplatném převodu vodovodního a kanalizačního zařízení [...] ze svého vlastnictví do vlastnictví svazku **a souhlasí s převedením majetku státu, který jim připadne dle privatizačního projektu do vlastnictví svazku.**“ (zvýraznění doplněno soudem). Citované ustanovení má dvě části spojené spojkou a. V první části je obsažen závazek obcí bezúplatně převést na SVAK ve stanovené lhůtě vodovodní a kanalizační zařízení. Jednalo se o vodohospodářský majetek, který byl v té době ve vlastnictví obcí bez ohledu na způsob, jakým ho obce nabyly (vlastní činností, na základě zákona č. 172/1991 Sb. a teoreticky i

v rámci dřívější privatizace). Při založení SVAK se obce zjevně dohodly, že daný majetek svěří do vlastnictví SVAK, jenž ho měl s ohledem na svůj účel sám provozovat a pečovat o něj.

110. Druhá část čl. 8 zakladatelské smlouvy za spojkou a má odlišnou povahu. Obce zde pouze vyslovily souhlas s tím, aby SVAK nabyl od FNM majetek, který by podle privatizačního projektu měl připadnout obcím. Jedná se zjevně o majek, který měl být předmětem privatizačního projektu státního podniku Jihomoravské vodovody a kanalizace Brno. Smyslu tohoto ustanovení je zcela opačný oproti tomu, co tvrdí žalující obce, tedy že se měly samy stát vlastníkem a že k přímému převodu na SVAK došlo jen kvůli ulehčení administrativních náležitostí. Tímto ustanovení byl totiž udělen výslovný souhlas k tomu, aby vodohospodářský majetek nabyl od FNM **přímo SVAK, nikoliv obce**. Ostatně nedávalo by příliš smysl, pokud bychom ustanovení vykládaly tak, že se obce v zakladatelské smlouvě zavázaly převést na SVAK vlastnictví k majetku, který měly v privatizaci získat, a následně znovu vyslovily souhlas s převodem takového majetku do vlastnictví SVAK. Ani tato argumentace proto neobstojí.
111. Soud se neztotožňuje ani s namítanou neplatností „privatizační“ dohody o bezúplatném převodu majetku uzavřené mezi FNM a SVAK dne 1. 7. 1994. Předmět převodu byl vymezen prostřednictvím seznamu nemovitostí, který je přílohou dohody a prostřednictvím seznamu předaného majetku, který SVAK převzal a jehož výňatky předložil již ve správním řízení. Mezi účastníky smlouvy nemohlo být sporné co je předmětem privatizace. Navíc byl předmět převodu zřejmě popsán i v samotném privatizačním projektu. Nepřípadná je i argumentace navrhovatelů o tom, že převod privatizovaného majetku na SVAK nebyl schválený zastupitelstvy obcí a záměr o převodu tohoto majetku nebyl zveřejněn na úředních deskách těchto obcí. Jelikož byl privatizovaný majetek převeden přímo do vlastnictví SVAK, nebyla platnost dohody o bezúplatném převodu majetku na SVAK podmíněna těmito úkony.
112. Pokud jde o otázku zástupčího oprávnění tajemnice SVAK, která dohodu jeho jménem podepsala, lze uvést, že touto otázkou se zabýval již Okresní soud v Jihlavě v rozsudku ze dne 13. 11. 2017, čj. 20 C 248/2016-593 (str. 13), s jehož závěry se krajský soud ztotožňuje. Byť se jednalo o uzavření jiné smlouvy mezi SVAK a FNM, situace byla obdobná. I zde žalobce namítal neplatnost dohody o bezúplatném převodu majetku. Soud konstatoval, že podepisování smluv o převodu majetku na SVAK zjevně nepatřilo mezi obvyklé činnosti tajemnice SVAK (srov. čl. 12 tehdejšího znění stanov) a nebylo prokázáno ani zvláštní zmocnění k takovému jednání. I tak ale lze dospět k závěru, že práva a povinnosti ze smlouvy o bezúplatném převodu majetku uzavřené mezi SVAK a FNM vznikly přímo SVAK, neboť se toto právní jednání týkalo předmětu činnosti SVAK a současně FNM nemohl vědět, že tajemnice překračuje svoji obvyklou pracovní náplň (§ 20 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů). I v případě, že by tajemnice nebyla oprávněna k podpisu dohody s FNM, neměl by takový nedostatek vliv na její účinnost a platnost.
113. Soud proto shrnuje, že v daném případě není pochyb o tom, že sporný vodohospodářský majetek, jehož předání a určení vlastnictví se domáhali navrhovatelé návrhem ze dne 14. 1. 2019, nabyl SVAK do vlastnictví v rámci privatizace na základě dohody o bezúplatném převodu majetku ze dne 1. 7. 1994. Vlastníkem byl SVAK i v době vystoupení navrhovatelů

ze svazku (ke dni 1. 1. 2015) a soud má za to, že jím zůstal i doposud, neboť žádný z účastníků netvrdil, že by došlo k jeho zcizení.

114. Vlastnictví SVAK je klíčové pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí. V případě majetku ve vlastnictví SVAK je totiž jedinou cestou, jak se mohou obce domoci jeho získání smlouva o majetkovém vypořádání mezi vystupující obcí a SVAK podle čl. 12.4 písm. a) stanov SVAK. Jak totiž uvedl NSS ve zrušujícím rozsudku v této věci: *„Je třeba rozlišovat dvě situace podle toho, kdo je vlastníkem požadovaného majetku. Je-li vlastníkem požadovaného majetku Svaz a mezi stranami nedojde k uzavření smlouvy podle čl. 12.4 stanov, musí se obec domáhat nahrazení projevu vůle k uzavření smlouvy. Je-li však vlastníkem požadovaného majetku obec, tak se na tuto věc čl. 12.4 stanov nevztahuje. Nelze totiž vůbec hovořit o vypořádání jako takovém. Není možné převádět vlastnické právo ze Svazu na obec, neboť ta již vlastníkem věci je. V takovém případě obec podává návrh na vydání (vyklizení) majetku podle čl. 12.6 stanov. Klíčové je tedy určení, kdo je v době rozhodování žalovaného vlastníkem majetku.“* K obdobným závěrům ostatně dospěl NSS i v rozsudku ze dne 12. 9. 2024, čj. 6 As 178/2023-58 (bod 49), který stejně jako zrušující rozsudek navazuje na předchozí judikaturu NSS (viz rozsudky NSS ze dne 25. 4. 2023, čj. 8 As 224/2021-182, a ze dne 25. 4. 2023, čj. 8 As 224/2021-182).
115. Žalovaný v tomto případě nemohl rozhodnout o nároku navrhovatelů na vrácení majetku konstitutivním výrokem, jak učinil. K tomu mu zákon nedává pravomoc. Obec se však i přesto může domáhat „vrácení“ majetku, a to formou uzavření smlouvy o majetkovém vypořádání dle čl. 12.4 stanov SVAK. Je-li vlastníkem požadovaného majetku SVAK a mezi stranami nedojde k uzavření smlouvy o majetkovém vypořádání podle čl. 12.4 stanov, musí se vystoupivší obec domáhat nahrazení (prohlášení) projevu vůle k uzavření smlouvy návrhem podaným ve správním řízení sporném. V dané věci navrhovatelé namísto toho uplatnili návrh, kterým se domáhali předání sporného majetku, přičemž vycházeli z toho, že jsou sami po celou dobu jeho vlastníky. To se však ve správním řízení před žalovaným ani v řízení před soudem neprokázalo, a proto žalovaný nemohl rozhodnout o daném návrhu deklaratorním, natož konstitutivním rozhodnutím. Žalovaný měl za daných okolností povinnost vyzvat navrhovatele k úpravě návrhu tak, aby odpovídal požadavkům plynoucím z čl. 12.4 stanov. Jinými slovy, žalovaný měl umožnit navrhovatelům upravit jejich návrh tak, aby se domáhali prohlášení (nahrazení) vůle SVAK k uzavření smlouvy o majetkovém vypořádání majetku ve vlastnictví SVAK podle čl. 12.4 stanov. Již toto pochybení je samo o sobě důvodem ke zrušení napadeného rozhodnutí.
116. V této souvislosti je však třeba znovu poznamenat, že shora uvedené závěry týkající se vlastnictví SVAK vztahuje soud pouze k majetku, který je uvedený a popsáný v původním návrhu obcí ze dne 14. 1. 2019. Dodatečně uplatněný vodohospodářský majetek doplněný v podání ze dne 9. 10. 2020 nebyl ve správním řízení sporném doposud řádně projednaný a všichni účastníci správního řízení neměli dosud možnost se k otázce vlastnictví tohoto majetku řádně vyjádřit a uplatnit své návrhy (viz bod 66 tohoto rozsudku). Proto by byly jakékoliv závěry soudu stran vlastnictví tohoto majetku předčasné.
117. Otázkou, kterou se však soud dále musí a bude zabývat [mj. i proto, že mu to uložil NSS ve zrušujícím rozsudku (body 31 a 32)], je, zda sporný majetek v daném případě představuje společný nedělitelný majetek, který má ve smyslu čl. 12.6 stanov zůstat i po vystoupení obcí za všech podmínek ve vlastnictví SVAK, anebo se mohou obce za skutkových okolností dané věci domáhat i jeho „vrácení“.

118. Z podkladů shromážděných žalovaným a důkazů provedených soudem vyplynulo, že sporný majetek uvedený a popsáný v původním návrhu obcí ze dne 14. 1. 2019 je ve vlastnictví SVAK, který ho nabyl v rámci privatizace. Mezi stranami není sporné ani, že tento majetek je jako společný majetek označený i v příloze č. 2 stanov, a to pod položkami 499 Luka nad Jihlavou (Luka n.Jih., Bítovčice, Vysoké Studnice) a 799 Velký Beranov (Velký Beranov, Vysoké Studnice, Kozlov, Luka nad Jihlavou, Bítovčice).
119. V této souvislosti soud nemá za důvodnou argumentaci, podle níž vymezení vodohospodářském majetku jako společného v příloze 2 stanov vyžadovalo souhlas daných obcí a jelikož zastupitelstva obcí s jeho zařazením do společného majetku v příloze 2 stanov nesouhlasily, není obsah stanov účinný. Ustanovení, jehož se v tomto případě obce dovolávaly je uvedeno v čl. 12.6 a zní tak, že seznam společného majetku nelze rozšířit o další majetek bez souhlasu zastupitelstva obce, o jejíž majetek by se majetek rozšiřoval. V daném případě však sporný majetek získal SVAK do vlastnictví přímo od FNM v rámci privatizace. I kdyby tedy nebyl tento majetek od počátku, tj. od vzniku SVAK považován za společný nedělitelný majetek, SVAK jej mohl zařadit následně mezi společný majetek i bez souhlasu zastupitelstev žalujících obcí právě proto, že nešlo o vlastnictví obcí.
120. Pro posouzení sporné otázky, zda se obce mohou domáhat vrácení sporného majetku, je rozhodující výklad obsahu stanov. V úvahu přichází buď formální výklad opírající se čistě o doslovné znění stanov, který zastává SVAK. Podle tohoto výkladu, který se opírá o obsah přílohy 2 a čl. 12.6 stanov jde o majetek, který je nedělitelný, a proto se obcím v případě jejich vystoupení ze SVAK za žádných okolností nevrací. Druhá výkladová možnost, kterou zastávají obce i žalovaný, se opírá o smysl a účel zřízení SVAK. Vychází z toho, že se obce se sdružily do SVAK, aby jim pomohl s plněním potřeb jejich obyvatel – zajištění vodovodů a kanalizací. Proto mu byl svěřen do vlastnictví i společný majetek, který ovšem má sloužit více členským obcím. Právě tím plní SVAK svůj účel. Když ale ze SVAK vystoupili navrhovatelé, kteří převážně samy pro své potřeby využívají sporný skupinový vodovod, tak tento majetek přestal být společným. Obce tím daly najevo, že již chtějí zajišťovat své potřeby samy a nepotřebují podporu a pomoc SVAK. K zajišťování svých potřeb vlastními silami ale potřebují sporný majetek, který je sice formálně označený za společný v příloze stanov, ale materiálně již žádná z nynějších členských obcí tento majetek nepotřebuje využívat.
121. Soud se v tomto případě přiklonil k druhé výkladové variantě, která klade důraz na smysl a účel zřízení SVAK.
122. Podle čl. 4 zakladatelské smlouvy SVAK je jeho účelem: zabezpečení zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod měst a obcí sdružených ve svazku.
123. Podle čl. 3.3 stanov, ve znění pozdějších dodatků se činnosti SVAK dělí na hlavní a související vedlejší činnosti. Mezi hlavní činnosti patří zejména:
- ochrana životního prostředí
 - *zajištění koncepce rozvoje a obnovy vodovodů, kanalizací, ČOV a s nimi související zařízení v obcích, sdružených ve svazku, a to v rozsahu, který definuje § 50 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích* (obecní zřízení) *v platném znění*
 - *zajišťování kvality dodávané vody v rámci platných právních a technických předpisů*
 - *stanovování výše vodného a stočného na příslušné období při respektování již uzavřených smluv s provozovatelem ve smyslu možností pozitivní právní úpravy.*

124. Čl. 8.4 písm. d) stanov uvádí, že mezi infrastrukturní majetek svazku patří společný majetek, který se dělí na:
- *společný infrastrukturní majetek, uvedený v příloze č. 2 těchto stanov dle stavu ke dni 31. 10. 2001, který bude průběžně aktualizován způsobem uvedeným v čl. 18 stanov. Příloha č. 2 je nedílnou součástí těchto stanov.*
 - *místní infrastrukturní majetek, tj. takový, který slouží pouze jedné obci.*
125. Podle čl. 12.6 platí, že *vystoupí-li obec dle čl. 12.4 písm. a) ze svazku, je svazek povinen obci vrátit vložený majetek a majetek, který byl do svazku převeden dle privatizačního projektu, a majetek pořízený pro potřeby obce s jejím finančním příspěvím, avšak bez podílu na společném zařízení vodovodů a kanalizací, jehož seznam je uveden v příloze č. 2 stanov. Tento majetek je nedělitelný a zůstává majetkem svazku. Seznam společného majetku nelze rozšířit o další majetek bez souhlasu zastupitelstva obce, o jejíž majetek by se seznam rozšiřoval.*
126. Podle čl. 12.8 stanov *při vypořádání společného infrastrukturního majetku je povinna vystupující obec uhradit svazku zbývajících část úvěru, jímž je tento majetek zatížen. Podíl obce bude vypočten takto:*
- *zůstatková hodnota úvěru včetně úroku se vydělí celkovým počtem obyvatel všech členských obcí svazku a tato částka se vynásobí počtem obyvatel vystupující obce.*
127. Podle čl. 13.2 stanov platí, že *dojde-li k zániku svazku, převezmou jednotliví členové svazku majetek, který do svazku vložili nebo byl svazku převeden z majetku státu v rámci privatizačního projektu, včetně přírůstků a úbytků, avšak bez podílů na společném zařízení vodovodů a kanalizací.*
- Pro správu tohoto majetku jsou členové svazku povinni:*
- *vytvořit novou právnickou osobu a svěřit jí tento majetek*
 - *nebo tento majetek do podílového spoluvlastnictví svěřit některému členu svazku*
 - *nebo rozdělit tento majetek do podílového vlastnictví se smluvním zajištěním povinností a práv řádného hospodaření a správy tohoto majetku spoluvlastníky.*
128. Podle dodatku privatizačního projektu ze den 10. 8. 1993 došlo k jeho úpravě takto:
- Infrastrukturní majetek bude předán bezúplatně obcím, nebo dobrovolným svazkům obcí na základě výše citovaného zákona ze dne 8. 7. 1993 podle kritérií:*
- a) na obce, které nebudou členy dobrovolných svazků, bude převeden majetek sloužící výhradně té obci (majetek místního charakteru)*
 - b) majetek soužící více obcím (majetek technický a provozně nedělitelný) bude předán příslušnému svazku obcí. Stejně tak majetek místního charakteru obcí, které se staly členy dobrovolného svazku obcí, bude předán do příslušného svazku obcí.*
- Způsob majetkového vypořádání při vystoupení obce z dobrovolného svazku, nebo při zániku svazku je upraven zakladatelskou smlouvou, nebo stanovami dobrovolného svazku obcí.*
129. Žalovaný dospěl k závěru, že seznam společného majetku v příloze 2 stanov je neaktuální, a je třeba ho považovat za pomocný orientační podklad a vycházet z materiálního pojetí stanov. Je tedy třeba vycházet z definice společného majetku v čl. 8.4 stanov. Ten je třeba vykládat tak, že společný majetek má sloužit jedné či více členských obcí. Smyslem vzniku SVAK nebylo podle žalovaného obohatit se o majetek, který by obce de facto při vzniku odpůrce [SVAK] *navždy odpůrci* [SVAK] darovaly, ale usnadnit vodohospodářské zásobování a předejít případným problémům ohledně zásobování členských obcí. Žalovaný zjistil, že sporný majetek slouží primárně zásobování vodou žalujícími obcí, případně

zásobování ostatních obcí je pouze doplňkové a lze jej ošetřit uzavřením provozní smlouvy. Dále poukázal na skutečnost, že sám SVAK vymezení společného majetku nerespektoval, když obci Velký Beranov při jejím vystoupení vydal i přírodní vodovod a vodojem sloužící i pro zásobování obce Kozlov, tedy vodohospodářský majetek sloužící zásobování více bývalých členských obcí.

130. Soud se závěry žalovaného v zásadě souhlasí. Klíčovou otázkou v tomto sporu je výklad pojmu „společný majetek“ ve smyslu stanov SVAK a posouzení možnosti jeho vrácení (vydání) obcím i v případě, že je formálně označen v příloze č. 2 stanov jako společný vodohospodářský majetek. Soud má za správnou volnější výkladovou variantou, kterou podporují žalující obce a žalovaný, a která klade důraz na smysl a účel zřízení SVAK.
131. Jak plyne ze zakladatelské smlouvy a stanov SVAK obce se sdružily, aby jim SVAK pomohl s plněním potřeb jejich obyvatel a plnění povinností na úseku hospodaření s vodami. Právě z tohoto důvodu a za tímto účelem získal SVAK vlastnické právo ke klíčovému infrastrukturnímu majetku. Podle materiální definice obsažené v čl. 8.4 stanov, v původním znění, byl společný infrastrukturní majetek definován jako takový, který slouží nebo by mohl sloužit více než jedné obci. Toto ustanovení však bylo změněno dodatkem č. 2, a podle stanov ve znění ke dni vystoupení obcí ze svazku se společným majetkem rozumí *majetek, uvedený v příloze č. 2 těchto stanov dle stavu ke dni 31. 10. 2001, který bude průběžně aktualizován způsobem uvedeným v čl. 18 stanov.*
132. Soud má za to, že na seznam společného majetku uvedený v příloze č. 2 stanov nelze nahlížet izolovaně bez zohlednění předmětu činnosti a účelu samotného SVAK, kterým je zajišťování potřeb členských obcí a jejich obyvatel. Za společný majetek tak lze považovat pouze takový majetek, který slouží více členským obcím svazku. Nikoliv majetek, který je sice provozně napojený ale slouží primárně potřebám nečlenských obcí, resp. obcím, které ze svazku vystoupily.
133. Pojem společný majetek proto musí být vykládán materiálně, nikoliv formálně jen jako majetek označený v příloze č. 2 stanov. Ostatně i znění stanov připouští, že za určitých (blíže neurčených okolností) by měl být seznam v příloze č. 2 průběžně aktualizován dle čl. 18 stanov. K tomu může dojít z různých důvodů, např. v případě zániku (zkázy) majetku, v případě jeho zcizení, ale podle soudu i v případě, kdy SVAK přestane plnit svoji roli při zajišťování vodohospodářských potřeb členských obcí, které ze svazku vystoupily.
134. V tomto ohledu lze souhlasit s tím, že seznam uvedený v příloze č. 2 stanov představuje pomocný podklad, který definuje společný majetek. Soud má za to, že seznam závazně definuje společný majetek pouze za předpokladu, že rozsah a předmět činnosti SVAK zůstává neměnný a odpovídá vůli sdružených obcí. To však neplatí v situaci, kdy obec, resp. v tomto případě skupina obcí ze svazku vystoupí a současně s tím na sebe zpět převezme odpovědnost a tíži za provozování části vodohospodářského majetku sloužícího výlučně nebo primárně jejich vlastním potřebám. V takovém případě se rozsah a účel činnosti SVAK zúží a je třeba posoudit, zda vodohospodářský majetek obsažený v příloze č. 2 i po vystoupení obcí naplňuje materiální předpoklady pro jeho začlenění mezi společný majetek.
135. S ohledem na účel svazku je proto nutné vykládat čl. 8.4 stanov tak, že definici „společného majetku“ naplňuje jen taková část majetku či zařízení, které jsou společné v pravém slova smyslu, tedy slouží naplňování společných potřeb obcí sdružených ve svazku. V daném případě, žalovaný základě stanoviska místně příslušného vodoprávního úřadu dovodil, že

sporný vodohospodářský majetek (skupinový vodovod a přidružená zařízení, jako jsou vrty Rytířsko) slouží převážně či výlučně potřebám žalujících obcí. V okamžiku vystoupení těchto obcí ze SVAK proto majetek materiálně přestal naplňovat znaky společného majetku, který by sloužil nyní sdruženým obcím. Vystoupivší obce daly najevo, že chtějí své potřeby zajišťovat samy a potřebují k tomu sporný majetek.

136. Striktní lpění na formálním výkladu stanov, jak jej zastává SVAK, by znamenalo, že by tento klíčový majetek, ačkoliv slouží primárně občanům obcí, které ze svazku vystoupily, a nikoliv obcím, které ve svazku zůstaly, zůstal ve vlastnictví SVAK jen proto, že je uveden v příloze č. 2 stanov jako nedělitelný společný majetek (čl. 12.6 stanov). Takový výklad je v rozporu se smyslem a účelem existence SVAK, který by jen držel infrastrukturní majetek, aniž by přispíval k naplňování potřeb svých členských obcí. K paradoxní situaci by došlo např. v případě vystoupení většiny členských obcí, pokud by jeho členy zůstaly např. jen dvě členské obce. Ty by pak de facto ovládly skrze SVAK klíčové páteřní části celé jihlavské vodovodní soustavy od Polné po Novou Říši, ačkoliv některé její (zejm. okrajové) části jsou schopné samostatného provozu, mohou být technicky odděleny a jsou určeny primárně k zajišťování potřeb obcí v těchto okrajových částech. Takové obce by obrazně řečeno vyhrály jackpot v podobě práva nakládat s celou vodohospodářskou soustavou a ovlivňovat tím i možnost plnění potřeb a život v nečlenských obcích.
137. Soud proto dospěl k závěru, že povinnost vrátit majetek vystoupivším obcím se tak vztahuje i na sporný majetek, jehož vydání se navrhovatelů dožadují. Jde o majetek, který sice byl formálně uvedený v příloze č. 2, ale materiálně pozbyl charakteru majetku sloužícího stávajícím členům svazku.
138. Tento závěr je podpořen i skutečností, jak SVAK se sporným majetkem nakládal během členství vystoupivších obcí. Z dopisu SVAK obcím ze dne 16. 9. 2002 vyplynulo, že SVAK sám nenakládal se sporným majetkem vždy jako se společným majetkem ve smyslu solidární odpovědnosti celého svazku. Finanční prostředky na údržbu, obnovu a investiční rozvoj sporného majetku byly čerpány z investičních přidělů a rezervy plánu investic, které byly alokovány právě ve prospěch vystoupivších obcí na základě hodnoty jejich infrastrukturního majetku (tzv. virtuální účty). Tyto investice byly tedy de facto hrazeny z finančních prostředků určených na obnovu a rozvoj majetku na území žalujících obcí, nikoliv z prostředků všech členských obcí SVAK. Tímto postupem SVAK prakticky naznačil, že majetek, byť formálně označovaný jako společný, je fakticky určený pro potřeby daných obcí.
139. Kromě toho se SVAK dostal do rozporu s vlastní praxí ohledně vypořádání majetku. Ani on totiž nerozporoval, že v minulosti SVAK vrátil obci Velký Beranov při jejím vystoupení i vodohospodářský majetek sloužící zásobování více bývalých členských obcí, konkrétně i obce Kozlov. Tím SVAK naznačil, že ani on sám nerespektuje nedělitelnost „společného majetku“ sloužícího více obcím v případě, že přestane být funkčně potřebný pro svazek. Nezní tudíž přesvědčivě, že nyní uplatňuje striktní formalistický výklad dovolávající se formalistického výkladu stanov vůči dalším obcím.
140. Odvolává-li se SVAK na dodatek k privatizačního protokolu, z něhož podle jeho plyne, že veškerý vodohospodářský majetek sloužící potřebám více obcí má zůstat nedělitelný a ve vlastnictví SVAK, nelze mu přisvědčit. Je pravda, že podle jeho znění měl být technický a provozně nedělitelný majetek sloužící více obcím při privatizaci předán vždy příslušnému dobrovolnému svazku obcí. A z toho může plynout, že původním záměrem bylo, aby

klíčový infrastrukturní vodohospodářský majetek provozoval vždy jen jeden subjekt, aby nedocházelo k jeho nežádoucímu dělení mezi více vlastníků, resp. spoluvlastníků. Nicméně i podle tohoto dodatku byl způsob majetkového vypořádání při vystoupení obce ze svazku ponechán na úpravě obsažené v zakladatelské smlouvě nebo ve stanovách svazku. Ani privatizační projekt tak nevylučoval, že v odůvodněných případech mohou být příslušné části vodohospodářského majetku sloužící primárně potřebám obcí vystupujících ze svazku odděleny od společného majetku svazku.

141. Soud proto uzavírá, že i přes formální zařazení sporného majetku do přílohy č. 2 stanov je nutné na něj nahlížet s ohledem na převažující účel SVAK a konkrétní praxi hospodaření s investičními prostředky, jako na majetek, jehož vrácení se obce mohou domáhat. Skutečnost, že majetek neplní materiální funkci společného majetku, vede k závěru, že výjimka nedělitelnosti společného majetku (čl. 12.6) se v tomto případě neuplatní. Právo navrhovatelů na vrácení klíčové infrastruktury nezbytné k zajištění veřejných potřeb na svém území převažuje nad formálním označením tohoto majetku ve stanovách. Je-li majetek ve vlastnictví SVAK, obce se mohou domáhat jeho získání prostřednictvím smlouvy o majetkovém vypořádání podle čl. 12.4 stanov SVAK a SVAK je povinen v případě ukončení členství uzavřít s vystoupivšími obcemi smlouvu o převodu vlastnického práva ke spornému majetku podle čl. 12. 4 stanov.
142. Lze ještě dodat, že namítá-li žalobce b), že závěr vyslovený ve zrušujícím rozsudku NSS čj. 5 As 235/2023-156 je formalistický a nespravedlivý, nemá soud jinou možnost než se uvedeným rozsudkem řídit. Závěry vyslovené ve zrušujícím rozsudku NSS jsou pro krajský soud závazné (§ 110 odst. 9 s. ř. s.).

Námítka promlčení

143. Žalovaný, jenž vycházel z rozsudku krajského soudu ze dne 23. 6. 2021, čj. 31 A 120/2019-404, dospěl k názoru, že nárok na vypořádání vodohospodářského majetku při ukončení účasti obce ve svazku je obdobou vlastnického práva, a proto se nepromlčuje.
144. SVAK proti tomu namítá, že žalovaný posoudil otázku promlčení nesprávně. Veškerý majetek je ve vlastnictví SVAK a nárok na jeho převod, tj. projev závazkového práva podléhá promlčení nejpozději ve tříleté promlčecí lhůtě.
145. Obce mají za to, že nárok na vrácení vodohospodářského majetku (bez ohledu na způsob vrácení) se nepromlčuje, neboť jde o nárok vyplývající z vlastnického práva obcí. V této souvislosti odkázali na judikaturu Nejvyššího soudu k otázce promlčení (rozsudky ve věcech sp. zn. 22 Cdo 432/2002, 22 Cdo 2240/2000 a 22 Cdo 2612/2003). Právo vystoupivší obce na vrácení majetku dle čl. 12.6 stanov SVAK je významně spojené s vlastnickým právem obcí, resp. v něm má svůj původ, a proto nemůže podléhat promlčení. I kdyby se mělo právo obce na vrácení majetku promlčovat, pak je námitka promlčení uplatněná ze strany SVAK v rozporu s dobrými mravy a představuje zneužití práva, které nepoživá právní ochrany. SVAK si totiž počínal tak, aby jednotlivé obce nemohli svůj majetek řádně identifikovat a označit. A navíc k případnému promlčení by přispěla změna judikatury soudů týkající se způsobů uplatňování práva žalujících obcí. Ústavní soud v nálezu sp. zn. II. ÚS 76/17 uvedl, že pokud k promlčení přispěla změna judikatury, pak je námitka promlčení zpravidla v rozporu s dobrými mravy.
146. Soud musí poukázat na závěry týkající se otázky promlčení vyslovené v rozsudku NSS ze dne 19. 2. 2024, čj. 3 As 316/2021-109. NSS vyšel ze závěrů rozsudku rozšířeného senátu

ze dne 23. 2. 2022, č. j. 4 As 65/2018–85, č. 4329/2022 Sb. NSS, a konstatoval, že „nárok na uzavření smlouvy podléhá promlčení. Rozšířený senát však zároveň dodal, že zvláštní jednorocní promlčecí lhůta běží pouze ve zcela výjimečných případech, a to především tehdy, pokud bude skutečně uzavřena veřejnoprávní smlouva o smlouvě budoucí. V nyní posuzované věci závazek uzavřít smlouvu o majetkovém vyrovnání při vystoupení obce ze svazku obcí vyplývá přímo z § 50 odst. 2 písm. h) obecního zřízení a podrobněji je definována v samotných stanovách. Jak bylo výše řečeno, na nyní posuzovanou situaci se subsidiárně použijí ustanovení občanského zákoníku upravující smlouvu o smlouvě budoucí. To však bez dalšího neznamena, že se v nyní projednávané věci o smlouvu o smlouvě budoucí skutečně jedná. Aplikace jednorocní promlčecí lhůty by podle názoru Nejvyššího správního soudu bylo v této věci v rozporu s povahou a účelem veřejnoprávní smlouvy, kterým je veřejný zájem na plynulém zabezpečování zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod měst a obcí v příslušném regionu. Z povahy věci vyplývá i potřeba zajistit delší lhůtu pro finanční a majetkové vypořádání vystoupivší obce se svazkem, než je právě jednorocní promlčecí lhůta. V této věci tedy plyne standardní tříletá promlčecí lhůta, neboť se nejedná o výjimečnou situaci zmíněnou rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu, tj. o smlouvu o smlouvě budoucí stricto sensu.“

147. Z uvedeného tedy plyne, že právo obce na uzavření smlouvy o majetkovém vypořádání majetku ve vlastnictví SVAK, na jehož vydání má nárok při vystoupení ze svazku, se promlčuje v obecné tříleté lhůtě. Nelze souhlasit s navrhovatelem v tom, že jde o uplatnění vlastnického práva. Pokud tedy jde o sporný majetek SVAK, práva na jeho vrácení se obce mohou domáhat pouze smlouvou o majetkovém vypořádání účasti obce ve svazku podle čl. 12.4 stanov SVAK. Jestliže k dohodě nedošlo, pak se lze jejího uzavření domáhat návrhem na prohlášení chybějícího projevu vůle k uzavření takové smlouvy. Právo domáhat se tohoto prohlášení, resp. uzavření smlouvy se však promlčuje v tříleté lhůtě.
148. Žalovaný v napadeném rozhodnutí posoudil otázku promlčení nesprávně, a proto je námitka SVAK důvodná.
149. Otázkou, zda byla námitka promlčení uplatněna důvodně, resp. zda jí lze přiznat účinky, se žalovaný nezabýval. Jelikož smyslem soudního přezkumu je posouzení zákonnosti závěrů správního orgánu vyslovených v napadeném rozhodnutí, nemohl se soud samostatně zabývat námitkou vznesenou navrhovatelem, podle níž je námitka promlčení neúčinná z důvodu jejího rozporu s dobrými mravy, kvůli změně judikatury, nebo proto, že představuje zneužití práva.

K náhradě nákladů správního řízení

150. Žalobce b) uplatnil samostatnou žalobu (původně sp. zn. 30 A 101/2022) i proti nákladovému výroku VIII napadeného rozhodnutí a proti navazujícím rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 4. 2022, č. j. KUJI 34893/2022, a ze dne 11. 10. 2022, č. j. KUJI 85471/2022 (viz bod 5 tohoto rozsudku). Namítal, že označená dvě rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 4. 2022 a ze dne 11. 10. 2022 jsou nicotná, neboť jsou plodem nicotných rozhodnutí Ministerstva vnitra.
151. Soud již o žalobě v části směřující proti oběma rozhodnutím ze dne 19. 4. 2022 a ze dne 11. 10. 2022, rozhodl předchozím rozsudkem ze dne 30. 8. 2023 (viz body 87 až 89). Tím byl předmět řízení v tomto rozsahu vyčerpán a soud se již touto žalobou nebude zabývat.

152. Pokud jde o nákladový výrok VIII napadeného rozhodnutí, vycházel žalovaný z úvahy, že všichni účastníci řízení měli úspěch ve věci jen částečný, přičemž míra úspěchu navrhovatelů byla dána tím, že ve 4 výrocích žalovaný návrhu vyhověl a 3 výroky byly zamítavé. Poměr úspěchu tak by přibližně poloviční. Odpůrci, tj. SVAK tak žalovaný uložil povinnost nahradit pouze náklady související s úhradou správního poplatku, a to žalobci c), který je zaplatil.
153. Soud obecně podotýká, že při posuzování otázky, v jakém poměru jsou účastníci řízení úspěšní (nejde-li o zjevný plný úspěch), správní orgán disponuje určitou mírou správního uvážení. V projednávané věci je však stěžejní, že ani jeden z výroků I - VII napadeného rozhodnutí v soudním přezkumu neobstál. Neobstojí-li způsob rozhodnutí věci žalovaným, je nutno zrušit jako akcesorický i výrok o nákladech správního řízení. Výrok o nákladech řízení závisí na výroku ve věci samé, a proto musí následovat jeho osud (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 11. 2021, sp. zn. I. ÚS 2625/21 či rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2013, č. j. 44 A 12/2013-21). Ve sporném řízení je povinnost hradit náklady řízení závislá na úspěchu ve věci (§ 141 odst. 11 správního řádu), který nyní nelze předjímat. Žalovaný tedy musí v novém řízení rozhodnout znovu i o jeho nákladech.
154. Namítá-li žalobce b), že žalovaný nesprávně ohodnotil úkony právní služby sazbou 1 000 Kč a nesprávně posoudil náklady souvisejících s podáním odvolání proti rozhodnutím o nákladech řízení jako neúčelné, je třeba uvést, že tyto námitky se míjí s odůvodněním výroku VIII napadeného rozhodnutí.

Závěr a náklady řízení

155. Soud z výše uvedených důvodů zrušil výrokem I napadené rozhodnutí (ve všech jeho výrocích) z důvodu nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost a pro vady řízení dle § 76 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V něm bude žalovaný vázán právními názory soudu vyslovenými v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), resp. názorem vysloveným ve zrušujícím rozsudku NSS čj. 5 As 235/2023-156.
156. V dalším řízení žalovaný rozhodne o předmětu sporu, přičemž je ale vázán rozsahem uplatněných nároků. Nejprve si ujasní, které části vodohospodářského majetku jsou předmětem sporu. V této souvislosti případně vyzve účastníky (zejm. obec Velký Beranov) k odstranění vad jejich podání (návrhů) a určitému vymezení majetku, jehož se domáhají. Dále posoudí, zda se navrhovatelé domáhali v podání ze dne 9. 10. 2020 vrácení stejného či jiného majetku, než v původním návrhu a případně rozhodne o přípustnosti rozšíření návrhu. V řízení se bude žalovaný dále zabývat jen majetkem, který účastníci ve svých návrzích řádně a určitě uplatnily. Způsob uplatnění nároku a rozhodnutí o sporném majetku se odvíjí od vlastnictví majetku v okamžiku vystoupení obcí ze SVAK tj. k 1. 1. 2015. O vrácení majetku, který byl ve vlastnictví SVAK mohou obce usilovat formou návrhu na prohlášení projevu vůle SVAK k uzavření smlouvy o majetkovém vypořádání, kterou bude na obce převedeno vlastnické právo k tomuto majetku. Žalovaný by tak měl umožnit navrhovatelům, aby s ohledem na posun v judikatuře od zahájení řízení uplatnili toto právo způsobem předpokládaným čl. 12.6 stanov, tj. návrhem na nahrazení prohlášení vůle SVAK k uzavření smlouvy, kterou by byl daný majetek převeden do vlastnictví obce. Obce mají přitom právo na vrácení i takového majetku, který je formálně ve stanovách označen jako společný, ale po jejich vystoupení již neslouží potřebám zbývajících členských obcí. Právo na uzavření smlouvy o majetkovém vypořádání se však promlčuje ve lhůtě tří let. Pokud jde

o majetek ve vlastnictví jednotlivých obcí, mohou se domáhat jeho vrácení formou výroku o vydání (vyklizení) věci. Vlastnické právo obcí se v takovém případě nepromlčuje.

157. Soud vycházel při zjišťování skutkového stavu z listin, které jsou součástí správního spisu, z provedených důkazů (bod 40 tohoto rozsudku) a výslechu svědka (místostarosta obce Bítovčice). Zbylé důkazní návrhy soud zamítl pro nadbytečnost. Jde jednak o listiny, které jsou součástí správního spisu, jehož obsahem se v řízení před správními soudy neprovádí dokazování. Dále jde o listiny, které jsou pro posouzení věci nerozhodné (písemnosti týkající se jednání majetkovém a finančním vypořádání obcí, dřívější znění stanov, provozní smlouva VAS, důkazy předložené k návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě a k návrhu na přednostní projednání věci, rozhodnutí ministra vnitra) anebo nejsou mezi účastníky sporné (rozhodnutí a oznámení o vystoupení ze SVAK). Rozhodnutími soudů byly dokládány právní názory jednotlivých stran, nikoliv skutkový stav. S ohledem na zásadu *iura novit curia* soud neprovádí dokazování takovýmito prameny a bez dalšího při rozhodování bere v úvahu dostupné právní názory, které byly k posuzovaným otázkám vysloveny.
158. Výroky II, III a IV rozhodl soud o náhradě nákladů řízení mezi jednotlivými žalobci a žalovaným. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s., nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Všichni jednotliví žalobci dosáhli v řízení plného úspěchu, proto mají právo na plnou náhradu nákladů řízení vůči žalovanému, a to včetně nákladů vzniklých v řízení o kasační stížnosti. Náhrada zahrnuje jednak zaplacené soudní poplatky a dále náhradu nákladů souvisejících se zastoupením advokátem.
159. Odměny zástupců a náhrady jejich hotových výdajů byly stanoveny podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Podle přechodného ustanovení v čl. II vyhlášky č. 258/2024 Sb. přitom platí, že *za právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky přísluší advokátovi odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky*. Za právní služby poskytnuté před 1. 1. 2025 tedy náleží odměna a náhrada hotových výdajů vypočtené podle advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2024.
160. SVAK uhradil soudní poplatky ve výši celkem 9 000 Kč za podání žaloby, návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě (sp. zn. 30 A 154/2021) a kasační stížnosti (sp. zn. 5 As 235/2023). Před účinností vyhlášky č. 258/2024 Sb. zástupce uskutečnil čtyři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, sepsání kasační stížnosti, sepsání vyjádření ke kasačním stížnostem ostatních žalobců). Za tyto čtyři úkony náleží odměna v celkové výši 12 400 Kč dle podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu a paušální náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý úkon, tj. celkem 1 200 Kč. SVAK vyúčtoval rovněž náhradu za úkon spočívající v poradě s klientem před podáním kasační stížnosti. Uskutečnění tohoto úkonu však nikterak nedoložil, a proto náhradu za tento úkon soud nepřiznal. Po účinnosti vyhlášky č. 258/2024 Sb. uskutečnil zástupce dva úkony právní služby (účast u jednání soudu přesahujícího dvě hodiny). Za tyto dva úkony náleží odměna ve výši 2 x 4 620 Kč podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 5 a § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025, k čemuž náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 450 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025. Zástupce SVAK je

plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), proto mu soud přiznal rovněž náhradu za tuto daň v sazbě 21 %, a to 4 985,40 Kč. Výše nákladů řízení důvodně vynaložených SVAK v řízení v této věci tak činí celkem 37 725,40 Kč.

161. Žalobce b) uhradil soudní poplatky ve výši celkem 11 000 Kč za podání dvou samostatných žalob (sp. zn. 30 A 1/2022 a 30 A 101/2022) a kasační stížnosti (sp. zn. 5 As 235/2023). Před účinností vyhlášky č. 258/2024 Sb. zástupce uskutečnil po dvou úkonech právní služby ve věcech sp. zn. 30 A 1/2022 a 30 A 101/2022 před spojením věcí (převzetí a příprava zastoupení, sepsí žaloby). V řízení vedeném pod sp. zn. 30 A 154/2021 uskutečnil před spojením věcí rovněž dva úkony právní služby, a to vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě ze dne 9. 1. 2022 a vyjádření k žalobě SVAK ze dne 12. 1. 2022. Vzhledem k tomu, že zástupci nic nebránilo učinit obě naposledy uvedená vyjádření součástí jednoho podání, posoudil soud tato podání jako jeden úkon právní služby. V průběhu řízení před NSS uskutečnil zástupce rovněž dva úkony, a to sepsání a podání kasační stížnosti a sepsání vyjádření ke kasační stížnosti SVAK. Za uvedených sedm úkonů právní služby náleží odměna v celkové výši 21 700 Kč dle podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu a paušální náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý úkon, tj. celkem 2 100 Kč. Po účinnosti vyhlášky č. 258/2024 Sb. uskutečnil zástupce tři úkony právní služby (doplnění vyjádření po zrušení rozsudku, účast u jednání soudu přesahujícího dvě hodiny). Za tyto tři úkony náleží odměna ve výši 3 x 4 620 Kč podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 5 a § 11 odst. 1 písm. d) a g) advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025, k čemuž náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 3 x 450 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025. Zástupce žalobce b) uplatnil též náklady vzniklé v souvislosti s cestou zástupce ze sídla v Jihlavě k ústnímu jednání u soudu a zpět. Náhrada za promeškaný čas v trvání osmi půlhodin dle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu činí celkem 1 200 Kč. Cestovné činí 1 548 Kč za cestu z Jihlavy do Brna a zpět v délce 188 km (cesta osobním vozidlem se spotřebou 6,8 l na 100 km při průměrné ceně pohonných hmot 35,80 Kč/l se sazbou základní náhrady 5,80 Kč za km – sazby dle vyhlášky č. 475/2024 Sb.). Registraci k dani z přidané hodnoty zástupce žalobce b) nedoložil a nevyplývá ani z veřejně dostupných zdrojů, soud proto náhradu za tuto daň nepřiznal. Výše nákladů řízení důvodně vynaložených žalobcem b) v řízení před soudem tak činí celkem 52 758 Kč.
162. Žalobci c) až e) jsou od podání žaloby ve věci sp. zn. 30 A 4/2022 zastoupeni společnou zástupkyní. Každý z žalobců uhradil soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč a kasační stížnosti ve výši 5 000 Kč. Před účinností vyhlášky č. 258/2024 Sb. zástupkyně uskutečnila dva úkony právní služby ve věci sp. zn. 30 A 4/2022 před spojením věcí (převzetí a příprava zastoupení, sepsí žaloby). V řízení vedeném pod sp. zn. 30 A 154/2021 uskutečnila před spojením věcí tři úkony právní služby, a to vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě SVAK, podání kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti SVAK. Za uvedených pět úkonů náleží každému z žalobců c) - e) zastupovaných zástupkyní náhrada odměny ve výši 12 400 Kč dle podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 12 odst. 4 advokátního tarifu, celkem tedy 37 200 Kč. Za úkon vyjádření nesouhlasu s nenařízením jednání soud náhradu nepřiznal, neboť nejde o úkon ve věci samé. Zástupkyni dále náleží paušální náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý společný úkon, tj. celkem 1 500 Kč. Protože zástupkyně byla do 8. 2. 2024 plátcyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se náhrada i o částku 3 570 Kč odpovídající této

dani (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Zástupkyně je plátcem DPH, proto soud přiznal rovněž náhradu za tuto daň v sazbě 21 %, a to 8 127 Kč. Po účinnosti vyhlášky č. 258/2024 Sb. uskutečnila společná zástupkyně tři úkony právní služby (doplnění vyjádření po zrušení rozsudku, účast u jednání soudu přesahujícího dvě hodiny). Za tyto úkony náleží odměna ve výši 100 % za první zastupovanou obec, 80 % za druhou zastupovanou obec a 60 % za třetí zastupovanou obec (§ 12 odst. 4 advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 1. 2025), tj. celkem 240 % z každého úkonu právní služby. Za tři úkony právní služby tak činí náhrada celkem 240% x 3 x 4 620 Kč = 33 246 Kč (tj. 11 088 Kč pro každého z žalobců) podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 5 a § 11 odst. 1 písm. d) a g) advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025, k čemuž náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 5 x 450 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025. Společná zástupkyně uplatnila též náklady vzniklé v souvislosti s její cestou ze sídla v Jihlavě k ústnímu jednání u soudu a zpět. Náhrada za promeškaný čas v trvání osmi půlhodin dle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu činí celkem 1 200 Kč. Výše nákladů řízení důvodně vynaložených žalobci c) – e) v řízení tak činí v souhrnu 107 541 Kč, přičemž na každého z nich připadá 35 847 Kč.

163. Náhradu nákladů řízení soud uložil žalovanému zaplatit žalobcům ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám jejich zástupců (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 64 s. ř. s.).
164. Osobě zúčastněné na řízení soud neuložil žádnou povinnost a nejsou dány ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele, pro něž by jí bylo možné přiznat náhradu nákladů řízení. Náhrada nákladů řízení jí proto nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Kasační stížnost je nepřijatelná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Brno 23. října 2025

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu